JETA

E

I SC'GNON BERCHMANS

T'SCOCNIS JEEU KRISCTIT

KRRBE SCCBP

PREI NNREK MJEDS GEEUIVIT SCKODBAN

N' ROM

ME SCTAMP T'KUVENNIT S. T'PROPAGANDS

1889

BLSH

ВКSH

BKSH

BKSH

JETA

E

SCEITIT SC' GNON BERCHMANS

T'SCOCNIS JEEU KRISCTI

KEEBE SCCBP

FREI NNBEK MJEDS GEGUITIT SCKODRAN

BIBLIOTEKA

N' ROM

NE SCUAMP T' KUVENNIT S. T' PROPAGANDS

1888

BKSH

DIELMVE T' RI

SCNNET PREI SOTIT

Jüve, o dielm t'rī, po ju kusctoi jeten e kū scēitit t'harꝫ. I rī dic eꝫē ks i lumī; e me at scēitnī t'maꝫe ei filoj, mir na bân me dit se scēitnija nuk matet me vjet, e se eꝫē t'rīt munnen m'a bâ scēitna t maꝫī. Ks scējt m'gnicet e dà viet bâni cia tjert s bâjn as m'totꝫet. Besbelì nuk kiē pēnnestār i fūrt, si se' Lnigì; as s'cioi nām scum per vedi se kiē giāλ, porsi do scēitna tjer. Bilē kiscte sakōn me ꝭꝭan: Pēnnesa ma e maꝫe pēr mū do t'jet me i mūit mir borget e mija, e mos m'u dī kurr prei sēnneve t'mira ci bâin scokt e mī. Ani kiō pun do t'na ughuscλoin fort, masi na del acik se m'a bâ scēitna nuk â nevoja me sckū jeremī, e me bâ pennes t' maꝫā sī beldâ nuk na i bār

vigiudi. T'i mājm mir urꝛnimet e Tencot, urꝛnimet e scêites Kisc, e borget ci kena n'at rrugh ku na kə ꝛꝛir Eotsn, e kena me fitue gni scêitnī t'maꝛe fort. T'vsctira iscin eꝛè atò tamane kūr jetote Gioni, e mkate e maskaraλece seam u kâscin eꝛè atbot, por Gioni e get marifetin si me e sckue jeten scêitniset, e si me e mâit giꝛꝛmon t'kuλuscme gnat pastri ci pat prej pagheimit. Kena me kunue n'ket jet se Gioni nuk ciλoi kurr me scok t'kei, as me do scok ci setiheu t'mir, sekoin eꝛè n'kisc, por disā her vīλiu prei ghojet helm t'maλkūm tui fol palavī, e tuj bâ hoka t'pāghjascme. Heret fort e gnofti Gioni se me e sckue scêitniset jeten do t'mate gni divozion t'maꝛ per Eojen e bêkūme, persè divozioni i Eojs â kroni i giꝛꝛ t'mirave, e nnima mà e kavetscme me jetue mir. Heret fort u sekrue n'Konghreghazion t'saj, e s la dit pā i bâ nno'j scart divozionit. Gioni me nasihat t'vet e vertetoi fialen e scêitnave ci ꝛꝛon se nuk â msmcsm me sckue koc gnai ci ma divozion t'maꝛ per Eojen e bêkūme. Dunie prā eꝛè ju me giꝛꝛ cêmer

Ɛojen e bɛ̈kāme, sɛ̈ n'fiλ t'mords keni me ʒʒan per gnimenn si ʒʒan scum scɛ̈jtna: « giʒʒ t'mirat m'erʒne me divozion t'Ɛojs ».

Sc'Gnoni se kiè giāλ pat eghjeλ sc'Luigin per Paitūr t'vet, e u mumnne giʒʒ se si me ju perghia nasihateve, e vɜrtɜtevɛ̈ t'tija. Sckoni eʒe ju mas nasihateve t'sc'Luigit e t'sc'Gnonit, munnoniu me ju pergliā vɜrtɜteve t'tɜne, e keni me dal cirak, e mas deket keni me sckue eʒɛ̈ ju me ghcā per giʒʒmon e jets me' ta n' lumni t'Parricit.

BKSH

JETA

E

SCEITIT SC' GNON BERCHMANS

T'SCIOCNIS JEȿU KRISCTIT

KREU I PAR

T' lëmit e knnimet e para t' Gionit.

N' mamlecet t' Brabantit, jo fort lergh prej Malines âset gni sceher i voghel beli e'i pakt por i lukur e i kannscm fort ci i ȝȝon lëest. Ani n' ket sceher, porsi gni lule prënnvëret, leu Gioni n' gni t' sctunne me dit tremȝet t' Marzit t' sënnes gni mī pë-scinn e mananȝet e mann. T' jatit i ȝȝoscin Gion Karlo Berkmans, e s' ams Lic Vanden Hove; e motit komcet e't sne kiscin kën fort pasanike e me rsbe scum sā t' part e vënnit i vëscin per me e sunnue at ȝën e

vet; por kso kohet, nuk dī se si, kiscin rā te posct e s e kiscin mā nāmin e par. Nuer kater fmī ci ju ʒa Eoti, Gioni lou mā i pari, e mā i par eʒè u bā n' t' perscpīrscm e i kaloj tjert n' divozion e n'urtī. ʒʒon se kūr iscte fmī e nuk kiscte mdse alī tet vjet, prinnja e cioscin n' skoλ. me zhu me knnue e me sckrue; ani Gioni u ciote nadje fort heret prej dascekut, e ja kursote vedit giannin eʒè pse iscte ac i voghel; e gni her ci e pveti gascja pse u ciote kac scpejt e scka bāte ac heret, i pergegi: Ciohem kac heret kastan ci t' m' nimoja Eotsn nner knnime. E prannei skote me nimue perpara n'kise dos o trī Mesc. Kūr kʒʒete n'scpi prej scko.et, me i pas rā ders e mos me ja pas cil kusc me t' scpejt, nuk u iʒnole aspak, por me pag e rahatī vojtte n'nno' j kisc ci iscte mā afer, e rrite e ʒʒote Ruzaren e Bojs Bēkūme.

Eʒè kūr iscte i voghel, kac i urt, kac i but e kac i kanscem iscte sā giʒʒkusc e scifte u binnte, e ju falte nnērs Tencot. Iscte mir per sctat, e i hiescem n' fiar e kiscte eʒè do sifate ci me ja nghreh cēmen

gi‡‡ kuj; por kac urtisct, kac mênntakce punote sã t'gi‡‡ e kiscin n'stim e i bâscim itãt mâ fort se me e dasct per s teprit. Kac kujdes kiscte per urtĩ, e kac i paster iscte, sã me e pas pũ kisce ‡‡an se âsct gni eiλ e jo nni nĩri toket; e kaç fort i bite mrapa pastrĩs sã nuk lête me e vesc, o me e perkit nno' j se si c'far do ghrujet, sã do ilakã me pas kên.

Masi zũni me knnue e me sckrue mir, e cioi prinnia me zân sekrimtaren (Gramatiken) te gni prift t'mir e mêλtãr fort, ci i ‡‡oscin emnit Valerjo Van Stephont; e asò vaktit e‡è vesci giakue, e hinĩ nner do dielm ci i majte n'scpĩ t'vet me i msue Dom Pjeter Emmeriku Premonstratec Prift n'Diest. Pun t'm‡ã na lan sckrue per Gionin kto prifna ci e rritne e ja gnofine fiλ e per pê gi‡‡ sênnet ci bate. Kiscim me sckue teper ghjat me i vû kto gi‡‡ gnato sênne ci na lan per' tê; prannej po sckrujm vec pak fjal.

Ani prã Valerjo Van Stephonti ‡‡ot: Kũr Gioni er‡ n' sckoλ t'ême iscte gna ‡et vjec; e kac mir a vû me zan e me kac mukajet

sā me t'scpējt i kaloj gnata ci kiscin fiλue
me' tè, e i mrriti eʒè gnato ci per kanime
e per die i skoscin perpara. Iscte i hoλ e
mènntak fort, e e kapte me t scpējt kanī-
min, e kae mir i majte per mènn sènnet
sī nuk harrote kurr scka nnīte e scka knnote.
Kisce çakon vet me i ʒan nno'j sènn me
e vû n'bejta, por gni her jo ʒac icen me
eghjeλ scka t' dote vet. Ani Gioni mūr me
bā do bejta permī Ēmen t'Jesu Kristtit,
poc kac bukur e me kac divozion i kāni,
sā fort mir u merrte vesct se do t'skote
mrapa giurmsē t'fesa Kristit e do t'ī per-
ghjāte per gaimēn tuj e sckue jeten n'scocnī
t'tī.

Rəʒ e per maλ sckote me scok, psè kīscte
cēf mà mir me mnēj vetun e m'u mleʒ
n'velvedi. Kiscte mnī e inād t'maʒ per
giʒʒ scka ju dukte nkat; bilè as s ju dīte
ēmnin do fajeve e nkateve ci i kāju mà
me koλaj t'rīt. Prannej vet e dosce me giʒʒ
sēmer permī sā tjer, e kisce gni soj ītātit
e temenajet per tè; e ju vèsce Gionin per
pascisr e per nasihat giʒʒ fmīve tjer. Bilè
m' hjè n' mēnn se m' preti gni her i Ati

si sukote Gioni, e vet i pergegia: Lum ti, o vλā, se kē gni ſmī ci, n'i ʒasct jet Zoti, kâ me t'a knuc fort cënuren, e kâ me t'a cit cirak konakun.

Gniscū flet per' të eʒë Gioni Emmeriku ci e maiti, si ʒʒam, n' scpī neu kaciam t' vet. Ghadi trī vjet, ʒʒot kâ, nnëi Gioni n'scpī t' ême. Kiscte gnimʒet vjet kür desct m' u kunghue per s' parit n' gni fest t'maʒe ci vite asò ditse. Eʒë pse scokt e' tī nuk viscin kurr m' u rrfue te vet, cirī Gioni erʒ e u rrfa tek une. Por kür i nniva sënnet ci rrfej, rāse n' vesvese a ʒʒū kiscte nevoj me e eghīλ., kac i paster e i kuλā-scem n'scpīrt iscte kâ djal i dasctun. M'e'ather fiλaj m'u rrfue krʒejavs, e m' u kunghue krs pësmʒet ditse; e kür iscte nno'j fest e Zojs bëkūme, e e Jesu Kristit. Perpara se merrte Sakramënnet u munnote me i fitue giʒʒ scartet e nevojseme, e u bâte ghadi sā ma mir mujte; e perpara kunghimit vite e m' bâte rigjā me e nnije e me ja fal kabalietet. Por kur u kunghote ju dukte n'ftar gni giā parricit, ci ju bâte giʒʒkuj si me kën gni Eiλ; n'setat e n' ftar

ju dukte urtija e divozioni; sẽt i mate giꝯmon poset e ghadi mæꝯ; e mênnen e cêmren e nghalte n'i'maꝯin Zot. Kâr loscin e u henghletisscin scokt e' ti, Gioni kadal kadâl u date prei' sise, e u mscehte m'mno'j ciosce t'scpîs me knnue nno' j liber t'perscpîrscem, o me ꝯan urat. Scum cẽf e discîr kiscte me nnie predke, e e me nimue mesc me kôt; e giꝯ sâ her n' kisc delte perpara literit, e perpara nno'j fughures t'Zois bêkâme, bite n' dæ ghjûj, e u mnalte gni ghrîm me ꝯan nno'j urat. Hate e pite me más, e kurr nuk u setæni teper n' hae; bilê disâ her me i ꝯan cahnet vedit per hater t' maꝯit Zot nuk hate e nuk pite kurgjâ dêri n' misdit. N'sofer sa hate kiscte cẽf me knnue jetat e scêitnave e vakijaden e mannimeve t' Kristit; e masannei i rrahte me mênn mîr giꝯ sênnet ci kiscte knnue, e u mnnnote me zjerr nno' j dobî per scpirt t' vet. Ikte prej scokve t' kcf si iket prej murtajet o prei scejtanit; nuk u hate e nuk bâte scamat me kerkênn, as nuk merrte pesm me i pas bâ nnoknse nno' j t' kcse. Itât t' maꝯ kiscte per Mesctar, e

i sajdiste sä mâ fort ; kür flitte me'ta, e kur ju rrite perpara nuk e mate kurr fesin n'krse ; e kür i urẓnosce vet me e vû fesin, sidomos n'pik t'dimnit, me ci e vête psè kiscte eori me i nnéj Mestarit perpara me fes n'krse. Me fol sckurt : mner giẓẓ sä sènne bâte, e n'sifate t'veta ju dukte gni urtî e maẓe per mî vjet ci kiscte.

KREU I DẄTI

Sä fort u rrit n'die e n'scëitnî.

Gniscti Gioni u rritte n'mot e n'die, e merrte gni tabjat t'mir fort ci me i pelcise per giẓẓ dit mâ teper t'maẓit Zot ; por eẓé perpara najerese delte i mir e i dasctum fort. Masi iscte vû per at rrugh, kiscte cëf e disëir t'maẓ me sckue per Mesctarî, me punne n'vnesct t'Tencot, e m'u munnue per scelbim t'scpîrtnave. Por i Ati iscte n'skam, e me cî munn t'a majte scpîn e vet, josè me e paghue Gionin me zân letra mâ scum ; prannej gni dit e ẓẓiri e m'sâ t's'ams i ẓẓa se mâ me uẓ iscte me u vû me zan nno'j canât, me mâjt

vedin e sepīn, e me i lân kunimet, pse skiscte takat me e mjit n'sekoλ mâ teper. Sa i mniu Gioni kto fjal ci nuk iscin per njet t'vet, ju bâ sepéλ sémra, ri n'dh gbjaj e ju lut prinnes me lot per face mos me ja ciart kunimet e mas me e hjek prej sekoλet; i ʒʒa se iscte racī me e sckue jeten me buk e uj mos me hargiue teper per'tè sepija mâ mir se më i lan kunimet. E me kac sémer e lot i ʒʒa kto fjal sā t'et nuk i bâni sémra me ja ciart t'birit, e prā kerkoj me get se si me e rahatue n'nno'j sepī, e deset Çuti e get n'scēher t'Malines gni Mesctār t'mir fort ci i ʒʒoscin émnit Dom Gnoa Frejmont. Ani prā Gioni n'sepī t'kīī mesctarit me nno'j hasmet t'vozer ci bote, mujti me i njek kunimet e veta.

Nuk kiscte mūse alā katerʒet vjet kūr sekoj Gioni prej sepīs t'vet n'sceher t'Malines n'sénne 1643; e c'prej kaaj vjetet deri sā hini n' Scocnī t'Jecu Kristit nnéj giʒʒ mon n'sepī t'atī priftit ci ʒʒam perpara. Kac i mir e kac i urt u mājti Gioni n'sepī t'kīī Mesctarit sā ka e dote e i mate

hater si me kën vladi i vet; e gjë non e majti e e sajdisi per t'mir e per sëit. S' parit sckoj ekzë aj n'sckoλ kû sckoscin fmîja e ati scehrit; por pak mà von ciline sckoλ. Gecuitt n'at sceher, e fmî scum u sckrûne nner'ta. Ani ekzë Gioni vojt n'sckoλ t' tsne, ekzë psë disâ doscin me ja musc mënnen mos me sckue; e nner gecuitt fiλoj me zân Retorika. Kac fort zëte, e kac fort iscte zan mas knnimese, sa t'part do t'ja vëscin mënnen e do t'a pritscin mos m'u ciart prej mûnnit. Dit e nat iscte me së mî libra, kac discîr kiscte me zân, e me fitue die; ekzë pse pun e dîscme âsct per gnî fmî t'gnom me e lan gjumin, Gioni scum her e sckote gni zop nat tuj knnue e tuj zan. Kûr do t' sckote nno'j her me e pezjeλ nnokann at Prift ci zzam, merrte me vedi nno'j liber o nno'j sckrim mos me tret bose as gni ghrim vakt, kûr e pritte. Ani prî dûl i knnûscem fort e e zuni per bukurî letinin, e gjë sckа i msoscin n'at skoλ. E mir e bâju discmî dien ci fitoj, gnatô sckrime e gnato bëjta ci ηa là t' mira e t' bukra me t' binn.

Por permi si sênne tjera, Gioni u hà nukəjet ma fort per sênme t'sepīrtit, e mà nām pat nner pun t'divozionit. Gecnitt, si o kan adetin, e patne và Kongregazionin e Eojs bēkūme per djelm ci sckoscin n'sckoλ te'ta; ani prā Gioni ləpi me hi nner mà t'par; e gnimênn hini me nghuscλim e lecet t'sêmers. Por nuk i mastote me e pas aj vet ket t'mir kac t'maʒe m'u sckrue nen bajrak t'Eojs, por u mannote giʒʒ se si me nghreh giʒʒ sā scok t'mujte m'u và n'Kongregazion. E Eotsn ja prūni mar mūnnim, masi mloʒ scum djelm t'rī nen bajrak t'Eojs, e ja vec gnatò ci sckoscin n'sckoλ me'tê; por eʒé djelm giʒʒ sojit t'atī scehrit. Gioni ju prite t'giʒʒve nner vepra t'mirs; e nasihate t'mʒā ju epte per dobī t'seprītit. Kiscte gni divozion t'maʒ per Eojen e bēkūme, e e dote me giʒʒ esetna t'sêmers; e me e rrit giʒʒ mon mà dahà ket divozion s rrite kurr pā bà nno'j scart t'persepirsem. Gnimote nner giʒʒ dit sctunne; e giʒʒ diten ci àset perpara nno'j fests t'Eojs bēkūme e sckote me gnines t'maʒe. Per giʒʒ dit ʒʒote do urat t'bukra

ci na la per Ɛojen e bēkūme scéiti sc'Bonaventur; e kūr hìte n'mùj t'rrī sckote te rrfəsi i vet e e pvette c'kabahet do t'u munnote me e hjek n'at muj per hater t'Ɛojs, e c'scarte divozionit, e c'vepra t'mira do t'bàte n'nner e n'lavd t'saj. Mà t'scumen e bejtave ci bâte, i bâte per Ɛojen e bēkūme, masi e dote kac fort. Nner bejta tjera ci kàni, e vàni n'bejta latin gizz Falemi Reginescen, e mesannej ja fali per micsī gni scokut t'vet ci u bâ Premonstratec. Scum her n'vjet sckote me Dom Gnon Frejmontin te gni kisc t'mrekullusceme t'Ɛojs, ci i zzon Ɛoja e Asprokollit, jo fort lergh prej scehrit t'vet; e n'ket kisc e scfrâte cemren e vet me Ɛojen e bēkūme. Disī sekruetar zzon se kso heret ja kusctoj vedvedīn krejt Ɛojs me kèn si Biri i'saj; e bàni kuset ezè se kiscte me e mājt per sā t'iscte giāl virginīn e korpit vet, e pastrīn e cemers.

Masi pat zân mas msimesc t'Scpīrtit Scéjt, e t'Rrfəsit, me zzan urat, e me kujtue mir me mênn sênnet e Tencot, e sênnet e scpīrtit, fitoj scéjtnī t'mazze, e iscte gizz mon

hasckue me t'maʒin Zot, e mënnote giʒʒ mon per' të. Kür e u kunghote e e merrte n'zëmer t'vet Jesu Krisctin Seelbüsin t'on, rrite gua ds o tre sahat pa bë çë, e por ju lutte Tensot me divozion t' maʒ; e ju sckrite zëmra prej nghsclimesë e lecetesc ci i nepte Zotsn. Scum her u ciote naten e rrite gni zop her n'ds ghjnj tuj mënnne pe sënne t' Tencot. Divozion t' maʒ kisctc per munnime t'Jesu Krisctit, e prännej per giʒʒ dit t' Prënne sckote per via Crucis, cdaʒʒun, e u nxalte nuer giʒʒ ato fughure me ʒʒan urat; por mos me e pë kasc se sckote cdaʒun, e me e mbue t'miren e vet perpara sâve t' tjerve, vëte gni për kpuza ci ju kisctc hjck scëlzin.

KREU I TRET

Ban nnjet me bë n' Scocni t' Jesu Krisctit.

Gniscta prë e sckote motin Gioni, e n'jet t' vet u dukte më fort Ëlz se nëri, kac i persepirscem e i mir isctc; e me kto scarte eʒë i maroj gnatò Kunime ci pat lëzue kür hëni n' sckolz t' Gesuitve. Asò heret

Eotɐn ja preku sêmren e i ʒa gni discir t'maʒ me o braktis dɐrgnàn, e sênnet ci do dɐrgnàja, e me hi m'nnoj urʒun me i scorbɐe Tencot. Kür kiscte n' sêmer ket discir, i rãne n' dor letrat e scèjtit sc'Scimscī ci i kiscte mleʒ i Lumi Pieter Kanici; e jeta e scèjtit sc' Luig Gonzaghs ci pak perpara kiscte dal n'drit, e e kiscin kʒʒɐe n' scum ghjuh. Ani prā tuj knnue letrat e scèjtit sc'Scimscī ju scamrit mènnja kret e mür vesct se do t'a lète bɐtɐn scekuʒin rènzak, ma nuk dite e'rrugh me marr. Por Eotɐn e nimoj eʒè n' ket pun; e Gioni sā e knnoj jeten e scèjtit sc'Luig dau me vedi m'u bà Gecuit si sc'Luigi.

Por masi kjò pun àset gni pun ci do t'bàbet me mènn e me krɐe scum, u munnou me dit eka dote prèj' si i maʒi Eot. Prannèj u vû me ʒʒan urat mà scum se perpara, i sctoj fort pènnest ci kiscte cakon me bà; e flʎoj m'e rrfɐe e m'u kunghue dɐs her n'jav me i lɐp drit e nnim t'maʒit Eot. I kiscin met n' gep gnicet e pès florints; ani Gioni i dau e bàni trī hise; gni hise sju fali per lmosc fukarāve; tjetren

hise e cioi n'Lovanjo, e t'treten ja cioi Eojs t'Asprokollit, me ju ʒʒan disā mese n'liter t'Eojs bēkūme, si e kiscte njetin vet; e me lap drit e nnim prej s'Tencot mos me e ghabue rrughen ci do t'merrte n'jet t'vet. Nuic vojt te Rrfasi i vet, e i ʒʒa se kiscte hâ njet me hi n'Scocni t'Jesu Kristit e m'u hâ Gecnit; e ju lut me ju hâ krah e nnim me nsime e me kscīẍe t'veta, n'ket pun kac t'nevojseme. Eotsn ja kujtoj uraten Gionīt, nasi u nunnue kac fort per t'mir t'sepīrtit, e zūr prej Tencot giʒʒ seka diserote. Kac acik ja pau mènnja se Eotsn e dote n'Scocni t'Jesu Kristit, sī nuk priti nâ aspak, e ja ʒa besen Tencot se kiscte m'u hâ Gecnit.

Sī ja hâni Eotit ket kasct mūr e ju sekroi pā prit prinnve gni leter plot me dascini e me ītāt per' ta, por ju hâni me dit eqè se aj e kiscte nghul sēmren me e braktis sekuẍin e me hī n'Scocnī t'Jesu Kristit; ʒʒote eqè per c'arsue īscte hâ kail me punnue kso doret, e n'marim t'leters e vūnī ēmnin e vet gnisctū: I biri i nnighjusem i Jesu Krīstit e i juj-Gion Ber-

chmans. Ja bâni sepëλ zëmren prinnes kjò leter ci ju skrou Gioni, e cahmet t' maʒ patne, hem pse e doscin porsi driten e sâve, hêm eʒë pso mascin nedaj se do t'a citte cirak scpin e do t'i nimote n' pleenī t' vet. Por eʒë psè ju ʒimti kac fort zëmra genë porsi njerc t' perscpīrscem ci iscin, nuk patne kader me i ʒʒan jo, e vec desetne ci t' a gecennisscin do urʒuntar me pë a gnimënn e kiscte ʒʒir per at rrugh i maʒi Eot. Gioni ju pergegte kisne urʒuntarve ci e pvetscin, e ju nepte gevāp me kac mënn, e me zëmer t' gian per t' maʒin Eot sa u binnne e ju falne nners Tenzot. Masi prā prinnja s munn t'a priti me sckue per at rrugh ci e kiscte ʒʒir Eotsn, kiscin cëf me e pas n' scpī gna disā dit me e pā e m'a knue me'tèj e praunej i ciūne fjal me kʒʒse n'Djest. Por Dom Gnon Frejmonti ci e mate n'scpī t'vet, me scum mënn nuk e la me kʒʒse n' scpī, psè drote ci nos t'a nghatrote prinnja punen, e mos t'ja pritte rrughen me sckue e me hi kû e kiscte ʒʒir Eotsn. Me ket sebep Gioni sckrou prep n'scpī, e ju ʒʒa prinnes ci do mos do eʒë

gna pak dit do t'hîte nner t'riscta t'Scocnis t' Jecu Krisctit, e n'dacim me e pī e me i fol me ghoj t'vet le t'vin n'Malines; por ju porositī me sckue perpara n'at kisc t'Eojs ci ʒʒac se i ʒʒon Eoja e Asprokollit; n'u kunghue e me ja fal prep Eojs bēkūme t'birin e vet.

KREU I KATERT

Sa fort n vû Gioni me e fitue scēitnīn tek hini nner t'riscta t'Nicnaitve.

Masi e maroj borgin ci kiscte me prinn t'vet, e masi hôni me' ta giʒʒ scka i msoi me bā dasetnija e ītāti ci ju bāte, u nis eʒē prej Dom Gnon Frejmontit e me cēmer t'dasctun ju fali me nnērs per giʒʒ at dasctnī e giʒʒ at kasavet ci kiscte pas per' te giʒʒ sto vjet ci i nnéj n'sepī; e me dit 25 t'hrsmit t'par (t'Sctatūrit) t'sēnnes 1616 me gni ghacmēnn t'cēmers ci nuk ā ghoj me e kalzue hini nner gnato djelm ci vin risctas n' Scocnī t' Jecu Krisctit; scpija kû rriscin asò kohet iscte n' Malin. Kūr hini

n'Scocnī t'Jecus Gioni i kisete muse setatmʒet vjet, e iscte kap m' tetmʒet. Hini me gni djal tjeter ci dote m'u hâ eʒé aj Gecnit, e sā hine n'scpf t'tsne pūne gni Lajko ci punote e mihte kopsctin; ani Gioni u sūλ e i ʒʒa scokut t'vet: S munn t'a fiλoĵm mâ mar e mir jeten n'rrugh t' Tencot, vec se tuj fiλue prej pervujtλekut e prej dasetnijet, e pī prit mūr gni scāt, o mo i tjeter haλat me mih kopsctin e me e nimue at Vλīn t'on ci punote; e mas nasihatit t'Gonit punoj eʒé scoku i' tī.

Iscin asò kohet n' at scpī gna gnī cinn djelm ci kiscin hī risctas n' Scocnī t' Jecu Krisctit, e mâ e scuma iscin pik djelmse t'eghjeλun nuer mâ t'mir, ci viscin me hī me ju kusctue beten t'maʒit Eot e me punue scuâ per lumnī t' tī e per scelbim t'nnjereve. T' paren mramje ci hini Gionī nuer giʒʒ atò scok ac t'mir, ju derʒscin lott pā prâ prej scénnit t'maʒ ci i cioi n'cémer Eotsn; e per t' mir ci i bâni Eoti e Eoja e bëkūme me e vû n'at Scocnī t'barʒ. Nuk â ghoi me e kalzue scénnin e maʒ ci pat kūr e vesci petkun e gecuitve: u sīλte

per sepī porsi me kën jaseta vedit, e ju dukte porsi me kën nner Ëj t'Parrëit. Pà prà e pī puscue ju falte nnërs t'maxit Zot per ket hīr kac t'maxë ci i bàni me e prà n'Scocni t'Jesu Krisctit, e xxote se per meritime t'veta nuk e kiscte fitue kurr ket hīr t'maxë, por Zotsn ja fali badihavā e pā e meritue; e prannej kac mir flitte per ket hīr exè me seekuλar, sā scum vetve ju setini n'cëmer disciriin me e braktis seekuλin e m'u bà Rrughaλtar. Prannei ju temelue kac fort n'cëmer dasetnija per Scocnīn e Jecu Krisctit kū e kiscte xxir Zot, e dit per dit ju sctote mà fort kjò dasetnī ac sā kurr far tunnimit t'diaλit s munn t'ja hoc e s munn t'a hjti vënnit. Mas nno'j mojit ci hini nner gecuit erx me e pī i Ati me cëmer t'permāλsemo per' të, e plot me t'ximtinn se e kiscte bjerr; e masi ciλāne vetun t'ds basck ju sāλ e i xxa i Ati se fort mà mir kiscte me kën me e lòn Scocnīn e Jecu Krisctit e me kxxse prep n'Lovanjo me i marr kunīmet e veta me u bà i dīscem e i zott ci me e majt e me e rrit konakun e vet, se kiscte rā n' nevoj.

Por Gioni ja priti t'et e i ʒʒa: Oh lum Baba, cioi sât perpiet e krisr cilen; mênnô mir sa hacna t'maʒi munn t'kêse prej dors t'maʒit Eot per sî do pak mânn me hjek. Me kac cêmer foli Gioni kûr ja ʒʒa t' et kto fial, sâ u shut kreit i Atî, e m' e'at her nuk e gherghiti mâ me tunnime e me ksciʎe t'kcija me e lan gnai rrugh kah e kiscte ʒʒir Eotsn; bilê kac t'mir pat i Atî prei Gionit sî tek i dic e scocja, i ka punt e veta e u mloʒ gna disâ dit n' gni scpî t'Gesuitve me mênnue mir per scpirt t'vet, e Eotsu ja scnniti mênnen me i lan nghatrimet e sckuʎit, e m' u bâ mesctâr: ele ks i nnighjoi me t' scpejt shnit t' Tencot, e mûr mescen e dul gnî prift scktâr fort. Por alî nuk ju nghi taman cêmra, e me i perghjî mâ mir t'Birit vet Gionit, discroi me giʒʒ cêmer me e braktis bstsn scekujen e me ju kusctue t'maʒit Eot nner gecuit. E me i pas ʒan smer Eoti sakt kiscte hi n' Scocni t' Jesu Krisctit; por Tencot i pelcei me e ʒʒir fort scpejt n'lumnî t'vet.

Sa mâ fort Gioni e dote Scocnîn e Jesu Krisctit ac ma fort eʒê u munnote me i

fitue gnato hanere ci do t'ja ebukuroja scpīrtin giẓẓ gnatsne ci jan sekrue n'ket Scocnī t'barẓ. Tek hini ja vuni vedit perpara sẽse suλet e ksai Scocnī, e i vuni borg vedit me i mājt sī mâ mir t'kiscte takat. Cef t'maẓ kiscte me e ciortue t'part eẓè n'sè t'ljerve kūr bite n'kabahet; e ju lut t'parit me giẓẓ cêmer me i ẓan kater scok me e và oroe nner giẓẓ pun ci bâte, e me e ciortue kūr bite n' nnoj kabahet. Gni dit Gioni me lè gnī veper msciret e dasctnijet rā n's dī e' kabahet t' voghel, e gni asisc ci e vêscin oroe e ciortoi mos me e lè mâ at pun. Gionit nuk i erẓ kec aspak, bilè ja fali me nneis fort e fort gnatī scokut; e ja ẓa besen se giẓẓ sā her t'i diktoie se kiscte rā n' nno'j kabahet, kiscte me i ẓẓan Eujs b'kâme per' të tri Rucare. Scoku i' ti per discir ci kiscte me fitue nno'j urat prej' si, cili sât eẓè mâ teper me get nno'j kabahet nner vepra t'Gionit; por nuk kjè msmcism me get gâ n' të. Gionit alā nuk ju nghī cêmra, e vojt e i bâni rigiā Mjesctrit t'Risctave me ja diktue ai vet kabahetet ci bâte. E Mjesctri mos

me ja ciart cëfin, ju urꝛnoj t' Risctavet, scokve t'Gionit, me i sckrue se i zili n'gni leter kabahetet e Gionit; por kur i cilne atò letra n'sâ t'giꝛꝛ scokve nuk munn t'u get as gni faj o kabahet ci me ja scegnue nuokuse. Besà kjò äset gni sënn per t' u hinn e per t'u mrekuꝛue fort, e ci e dikton mir sī scëjt iscte Gioni mos me get n'të scokt e vet nno'j kabahetet, sidomos t'Rīsctasit ci vën orœ mir kabahetet, m' u rujt prej' scisc, e i gnofin kù do me i pā.

Gioni majte giꝛꝛ ket kujdes m'u rujt prej giꝛꝛ far kabahetesc, me sebet se ja kiscte vù borg vedit me i hà giꝛꝛ sënnet e veta sā mà mar e na mir. E giꝛꝛ mon punoi sī ja kiscte vù borg vedit. Kiscte hà do temihe me i mājt giꝛꝛ diten c'se u ciote ne nadje, e deri sā sekote me fijet nē mrāme. Nner kta temihe kiscte vù nnjetin ci do t' kiscte bem per giꝛꝛ vepra kusck ci bâte n'dit, hëm eꝛë per giꝛꝛ e zilen pun ci bâte; anagiore nner ato temihe kiscte vù giꝛꝛ nratt sā do t'voghla ci do t'bâte at dit. Me i krue mà mir giꝛꝛ kto scarte t' perscpīrscme, mënnote giꝛꝛ mon si me

nnëj perpara t' naɀit Eot, e kurgiú tjeter nuk rrahte me mënn vec se gnato sënne ci i perkasin Tencot, e vïu per sëëtnï t'spërtit. Kiscte zakon me ɀɀan scpese urat per para nno'j krscit, o perpara nno'j fughures t'Eojs bëkûme; bite n'ds ghjuj me sâ pak t'nsɀun, e i vête durt krsc mï sëmer e masannej merrte me ɀɀan urat; por kac fort ju nnecte sëmra n'dasctnï per t'naɀje Eot, o per Eojen e bëkûme sï ju kucte e ju nnecte flak fiura; e e dikiote eɀë per jasctna tjermin e dasctnïs ci kiscte n'sëmer. Scum djelm scokt e' tï u mumnoscin me i nnëj Gionit afer kûr ɀɀote urat psë maiscin ucdaj se toj i nnëj afer munn t'u nleɀscin mâ mîr, munn t'u basekoscin si duhet me Tencon. Sï kjò giaℓ trï sënne i lapte per giɀɀ dit t' naɀit Eot per vedi e per scok t'vet. E para scënne iscte: gni pastrï t' naɀe, sa me ju perghjs Eive. E dsta: cimmesa n'at rrugh kâ e kiscte ɀɀir Eotsn, E treta: hiri ci me punne giɀɀ mon si lsp Urɀni kâ kiscin hi. Kiscte zakon me ɀɀan se ilägi e dermani per kabshete ci bäim âsct m'u mlèɀ e m'u mäit scpese e me

vuλnet me t'maʒin Zot; e kio vartat fitohet me urat.

Iscte giʒʒ mon mà i pari me bâ do hasmete scpijet, ci ju epen t'rîsctave me i temelue mir n'pervûjtλek; e Gioni u mumnote me i bâ sî mà scpesc e mà mir t'maujtte. E perbucte vedvedin e flitte kec per pun ci bate aj vet; e nuk u nuîn kurr se e levdote vedvedin. E pveti gni dit gni scok Gionin a i vite nno'j tunnim krenijet e maʒsctijet; por Gioni pî hile i pergegi e i ʒʒa se scscisr Zotit nuk e drote fort ket bisc t' egher ci âsct naʒsctija e krenija. E vûni i Pari me i sunnue tjert e me i keisr nner sênnë t' perjasctme; e Gioni e mûr ket barr taman porsi me ja ʒan dora e vet Zotit, me nnighjes e pervûjtλek t'maʒ. Me kac dasctnî, pervûjtλek e urtî e marote borgin e vet, sî kerkusc nuk munn t'u ankote per'të; bilë scum viet mâ von kûr doscin me levdue nnokênn ci kiscte hî n' kam t' Gionit, kiscin cakon me ʒʒan: I perghjân batsn Gion Berchmans-it. Ja kiscte vâ borg vedit me i perghjî scéjtit sc'Luig n'pervûjtλek, n'pastrî, n' nnighjes, e nner

gi‡‡ soj vertstese. Divozion t'ma‡ kiscte per ket scëit t'bar‡, e gi‡‡ kusc e gnofti Gionin bàn ispât se i perghjate scëitit sc'Luig nner gi‡‡ far t'miret, sà m'u duk sc'Luigi vet. T'Part ja discin mir Gionit divozionin ci kiscte per scëitin sc' Luig, e prà i ur‡nune me bà gni predgh per' të; Gioni ja nnighjoi me t'scpōit t' Parve, e mur me bisedue permi hsnere e vertste t's'Lnigit; por me kac cëmer e dasetni biseloj per'të, sà scum vetve ci e nnëscin iu der‡scja lott pī prà.

Por mos t'ja bàn kui mënnja se Gioni pse e sckote jeten me kujdes t' ma‡, e u mle‡te kac fort n'vedvedi, do t'jetote e‡ë mshnar e do t' mate cehre. Gnatò ci e gnofine na han sckrue se si iscte. Ju dukte n' ftar urtija e scënni ci kiscte n' sëmer; sifatet e dilfet e' tija ju perghjascin mà fort Eive se njercve; e me e pas pī kisce ‡‡an se nuk sset giá toket, por se kà cdrsp prej cī‹et. Flitte me t'mir e me t'but me gi‡‡ kënn ac sà gi‡‡ kusc discrote me zan kuvënn me nnëj nno'j kop her me'të. Scokt kiscin cakon me e ‡‡ir: scëiti sc' Scënnu-

seem, pse iscte gjɛ̈ mon n'scênn; e n'fjal e n' gjɛ̈ seka hâte ju pelcete gjɛ̈ kūj. Prannej kūr sckote me i msue fmīi e vozer e fukarśt mner pun t' fēs, si kan adet me hâ t' risctasit e Gecuitve, Gioni permf sī tjer ju pelcete t'gjɛ̈ve; e kisco pā gni tūb fmī ci rriscin pā hâ câ, e si me ɛ̈an, pā marr frism tuj e nnīe Gionin kūr ju msote punt e fēs; e kūr marote *Msimi i Kscten* (Dotrina) e perzjeɛ̈scin n' sepī tuj i kzse perpara e tuj hâ scênn. Cef t' maɛ̈ kiscte Gioni m' u munnne c' m' ather per dobī t'scpīrtnave; e m'u hâ ghadi me kso soj scartesc, e i coti ci m' u munnne per t'maɛ̈in Cot n'ɛ̈ë t' Cins, o n'Japon ku discrote fort me sckue.

Por me e kput sckurt ket pun, munn t'ɛ̈ɛ̈m se jeta o mir ci e sckoj Gioni sī nnēj n'sepī t'rīsctave n'Fjander, kiė gni jet e nasihatscme fort eɛ̈ė per gnato ci iscin mā t'mocem se aj n'Scocnī, e mā t'regiun e t'rrahun n'vsctst. Por kerkusc nuk munn t'hâin ispāt per Gionin mā mir se Mjesctri e sauntari i' tī Pader Ghuljelmi Bausers. Ce pā si flet: Gioni c' se nnēi n' Fjander na

u bá nasihat nner giꝯ vərtəte, e pascəra e giꝯ scéitnīs; e me nasihate t' veta na msote sā mir do t'mahen suλet e urꝯnit, e borget ci kena n'rrugh kû na ꝯiri Eotən. Per sénne ci kam nnie prej' si, e per e'a kam pî me sâ t'mî, m'ghitet se i pergegi giꝯ mon si duhet hirit ci i bâni Eotən me e zir prej sekuλit, e me e ꝯir n'seoenī t'Jesu Kristit; e se nnéj me nē e sekoj jeten pā kuur far kabohetit, e pā u pî askurr n'scerbes t'maꝯit Eot. E giꝯ kuse e gnofti n' ket scpī ꝯot se Gioni e sekoi jeten nner nē si me kén gni Él., pā as gni hile n' sepīrt, pā kurr far kabahetit: flitte e biseelote me urtī e me nnjertī t'maꝯe; ju dukte eꝯè per jasetna n'fisr erzi e scéinija, e me sifate t' veta ja nghrehte têmren giꝯ kōj. Nuk e la kurr t'miren ci fiλoj, e per kurr gâ sênn nuk e trémte. Bîte hasmet me nnighjes t' maꝯe, e pā ja kursae vedit mnnnin aspak; punote me urtī t'maꝯe; isete giꝯ mon i xèt per sênne t'sepīrtit: e rrite pā dī perpara t'maꝯit Eot porsi Él e Parriçit. Gnikto sênne na la sekrue per Gionin Mjesetri i'tī.

KREU I PËST

Ja liʒ vedvedin Tencot me kuscte t'scêjte;
e sckon n'Rom.

Iscin kap neper' tê ds viet se Gioni kiscte hi n'Scocnī t'Iecu Krisctì. Anì gnatà ci hijn nner Gecnit rrīn ds vjet porsi t' rīscta, me kcisr a jau t'cot me comrrue n'at rrugh e a i kā ʒʒir per gnimênn Cotan; e n'kioscin hoscnud per' ta t' part, hâjn kusctet e liʒen me Tencon, pā mūjt me dal urʒnit per vedvedi. I ʒʒan prā Gionit t' Part m' u bā ghadi per kuscte t' scêtnuscem, masi me at jet ci sckoi e me vartste ci fitoi mir e bâni discmī se Cotan e kiscte ʒʒir n' at rrugh. Eʒè pse Gioni per nghuscλim t'scpīrtit i kiscte bà n'cêmer t'vet gni vjet perpara kusctet e urʒnit, genè tek i ʒʒan t'part m'u bā ghadi, nniu n'cêmer gni scênn e lecet t'maʒ sā s ʒʒohet, e me t'scpējt i sckroj gni leter t'et (ci asò kohet e kiscte marr Mescen) ac t' bukur e t'k'annscme sī m' u binn. I ʒʒote perpara se lecet t' maʒ

do t'i provote cêmra masi asò ditse i biri u lixte e u basckote ac fort me t' maxin Eot; masannej ju lutte me xxan per' tê trī mesc n' nner e n'lavd t'Sepīrtit scêjt n'liter t'Eojs bêkūme, ei i xxon Eoja e Asprokolit, me i zjerr nnim e t' mira prej s'Tencot e prej Eois bêkūme. Ani prà me dit 28 t'Setaturtit t'sênnes 1618 u lix, per gixx sū t'iscte giàk, me Scocnī t'Jecu Krisctit, e ja bêni Tencot kusetin e vorfnis, t'pastris, e t'nnighjess, me t' max ghacmêmn t' cêmers; e mas gna disà ditse e lā scpīn e t' risctave ei iscte n' Malines, e vojt me zan n' koleg t' Anverss.

Por Pader Mamlecetari i atf vênnit ei ather iscte Pader Karlo Skribani, mênnoi se gni djal asi sojit, ac i mênnscem e i ghoditun per knuime t'holxa, munn t'bàte pun t'mxī per t'maxin Eot, e prannej dau me e ciue me zàn n'Rom. Prannej i sckroj gni leter m' u nis per Rom; por i urxnoj exò me kxxse n' scpī t' vet perpara se m' u nis, e m' u persenned me prinn, e me u dà prej' si. Gioni i nnighoi pā cil ghoj t'Parit vet, e u nis me sckue n'scpī; por sà mrini n'sceher

t'Malines i erx haberi se i kiscte dek basc asò ditsc i ati. U binn Gioni kūr e nniu ket haber; por nuk u ciart aspak n'cëmer, e tuj i ciue sõt perpjet kah cīλa, xxs': Ani tesc munn t' xxam mà me arsse: « Ati i sn, ci jë n' cīλ ». U nnal prā n' rrugh, e nuk sckoi mā annej; vec la gni leter per Dom Gnon Frejmontin ci kisete dal sechrit asò ditsc e s dī kù kiscte sekue. N' ket leter ja la amanet scpīn e vet ci kisete met pā bab e nan, e munn t' bite n' nevoj. Ju sckrou exë gnī leter ilakīs e ju porositi m'u bà mukajet per vλacen e per moter ci kiscin met jetima. Ju porositi me i rrit mir, por sidomos Karlin, e ju lut mos me e hjek sckoλet; psò pritte prej' si pun t'mxi. E gnimënn pun t' mxī hàni Karli porsi ju pat duk Gionit; csnci sā naroi do Knnime hini n'Scocni t'Jecu Krisctit, e beldà e nghrehi me hi scejetnija e Gionit, e ajò mnnsr se e mir si dic aj i lumi. Ani prā sā hini nner Gecuit u vū me i scerbue t'mazit Eot sā mà mir nuk kā, e masi u mnnue scum vjet me cëλ. t'max per scelbim

t'scpīrtnave, sidomos nner usctrija, dic me t'maʒe scéjtnī n'scénne 1666.

Masi e maroi Gioni borgin ci kiscte me i porosit e me i rahatue mir vlʃacnit e vet, mūr rrughen e kʒʒej n'Anvers. Ani prej Anverset me dit 24 t' Tetuartit t'sēnnes 1648 u nis per Rom me gni tieter scok ci ʒe aj iscte t'Scoenīs t'Jecu Kriscīit, e i ʒʒoscin Balto Pennenan. Krugh t'ghjat besà ju desct me hà me sckue prej Brabantit n' Rom. Kur bāte rrugh n'Franz, naten sckote e flēte n'nnoj Koleg t'Gecuitve; por eʒè nner gnatò scpija kò s u nnalte vec se gni ghrim her kac nīm scéitnnijet la per vedi Gioni, sā prej giʒʒ kah sckūne letra n'Rom ci e levdoscin e ju folscin mir t'parve per' tē. Kūr bisedote rrughet, nuk bisedote per tjeter giā vec se per t'maʒin Zot e per discīr t'maʒ ci kiscte me sckue n'Rom me pā scéjtin At Pap, vecilin e Jecu Kriscīit, me pā vorret e sc'Pjetrit e sc'Palit, e giʒʒ atò vénne t'scéjtnūscme ci ginnen n'Rom. Discrote eʒè me sckue n'Rom psè mate usdaj se tuj i nnéj mà afer t'Parit t'giʒʒ Scoenīs t'Jecu Kriscīit, munn t a

zirte prej'si mà me kolaj hirin me sckue e me i kꝛꝛse prej s'Tencot t'pā fēt ci jan n'Cin, e n'Japon.

Mas ds mujse ci iscte vû n'rrugh me arꝛ n'Rom mriti n'Loreto (kû àsct scpija e Eojs bēkûme) naten e Kscnelave; e nghuscl̈ime t' mꝛā i cioi Eoti n' at vênn. Eꝛe pse iscte loꝛ rrughet e kiscte nevoj me pusene nno pak, genė vojt naten me pā mesc e me bà giꝛꝛ gnato scarte divozionit ci u bàscin n'at kisc kû àsct scpija ci pat Eoja e bēkume kūr iscte n'kėt tok. Sā ꝛꝛoscin ufizen, Gioni rrite n'ds ghjuj, me dūr n'cėmer me gni kac divozion sā giꝛꝛ kusc e scifte ju falte mērs Tencot. Sā u marue ufizja, dūt mesca; nuk à ghoi me e kalzne me sā divozion e me sā nghuscl̈ime e lecete cėmret e nniu mescen Gioni, e u kunghue; u dukte si me kėn n' Parriz. Masi u nnal gna ds dit tjera n' Loreto, ju vû prep rrughs me sckue n'Rom, e mrini n'ket gistet t'mramen dit t'ꝛeturtit. E priti e e mūr me t'maꝛe dasctnī Lal Muzio Vitelleschi ci iscte i Pari i Gecuitve. Nė nesri, diten e motmotit t'rī, vojt n'Scpī kû rri-

scin djelmt ci jan nner knnime, e atè met deri sä dic.

KREU I GIASCT

Sä mir e sä fort ju vû knnimeve.

Me e scikjure motin ci sekoj mî ket tok, e sckurt besà kiè jeta e kîî scéjtît; por n' ja vêsc mênnen t' mirave ci fitoj sa kiè giaλ., munn t'ʒʒona sè jeta e'îî kjè bojaghi e ghjat. I perdoroj mir e me fajdè gnato t'mira ci i pat ʒan i maʒi Eot; e prannej eʒè psè pak ɜmer i ʒa Eotsn mî tok, genè fitoj meritime t'maʒî, ac sä t'maʒit Perennî ju duk i dèj me e ʒʒir me e marr hakun e vet n'rahatî e n'lumnî t'Paricit, porsi gni hasmecar i mir e fort besnik; e hakun ci i ʒa nuk ja mati me vjet ci sekoj n' ket tok t'sckret, por me scéjtnî t'maʒe ci fitoj sä kiè giaλ.. Ani prä masi vet po e sckruj ket jet t'vozer me njet ci me zjerr nno'j dobî per scpîrt t' vet djelmt e rî, po i là do sênne ci nuk vîn fort per kè do, por vec po sckruj do scarte ci bâni Gioni e do

nnime ci pat me e fitue scéjtnīn e spirtit vet. Mâ par prā do t'kalzoj me sā mukajet ju vû knnimeve; persò gni djal ci sckon n'sckoλ e kā me borg me zàn sā mà fort t'munnet, e gisnah t'maʒ bân mos past kasavet per knnime.

Tek e vûne t'Part nner knnime, 'n ʒa Gioni mas' sîse me giʒʒ fucī t'scpīrtit m'u bâ i knnöscem e me fitue die t'maʒe, jò per tjeter nnjet vec se m'u bâ i coti me punne mà nir per t'maʒin Peremní, e me i fitne gnato scarte ci lepte preʃ' si rrugha ci kiscte marr. Kiscte mênn scum, e iscle i hoλ fort e prannej discīr t'maʒ kiscte me zàn e me dit scum letra; por nuk ju vû kurr knnimit per cēf t'vet, e me e sefô cêmren, por kūr knnote, knnote vec me i pelcise t'maʒit Zot, e me ja bâ vuλnesen Tencot. Kiscte adet me majt perpara kūr zête gni zop leter; e n'ket leter kiscte sckrue gnikto fjal: « Kam hî a ket Urʒun me punue scum e m'u loʒ, e jò me met demel. Fēsctrèmt zàn pā prā e pā puscue me ju ciū kunnra Krisctit, e ti s do me me zàn me i dal cot Krisctit? Najeret

e sceku\lambdait zân ac fort me i cit nâm vedit, e me fitue lumnî per vedi; e ti s kë me zân me i fitue lumnî t'maxit Zot? Ani prî munnou me zân me gixx facî t'scpîrtit: mos e scko kot as gni ghrim vaktit, e mos harrô me i sckrue n' leter gnato sênne ci kë me nai kûr flet nnokusc per nno'j sênne t'dîscme ».

Gnikto sênne ja bâni vedit temih Gioni, e se kjè gia\lambda i maiti pâ ghalme as gni her. Kû do me sckue merrte me vedi gni liber, e sckrote mrênn gnato sênne ci nnîte n'sko\lambda, o n'nno'j tjeter vênn ká flitscin per sênne t' dîscme. Kûr do t'a bâte nno'j senn sko\lambdaet, nuk munghote kurr Gioni; nuk u zôte e nuk bâte scamat kurr me scok t'vet, e mer gixx sênne ci bâte ju dukte urtija e scêitnija. Kûr nuk munn t'merrte veset nno'j giâ, u ulte n' ghjui e ju lutte Tenzot me gniket urat: « O i maxi Zot, ti po e scef mir se vet nuk munn t'a marr veset ket sênne pâ m' a bâ krah e nnim ti vet: ani prî m'a scmarit mênnen e m'a fal hirin t'ann ». Kûr kiscte nno'j sccabe sckote te mjesctri i vet e i xxote: nuk e

marr vesct gniket sênne. Me ja pas sedri-viλ.ue punen mjesctri, n'mos merrte vesct alã, rrite gni ghrim pã bâ cà, e masannej me buc n'ghac ɾɾote: Besà, Cotnĩ, nuk e kam marr vesct. Me pas bâ vakĩ se mjesctri i epte nno'j gevãp cĩ nuk e kputte taman punen Gioni nuk i kunnersctote aspak, por ja citte prep sceaben e vet kinsè nuk iscte i coti me e marr vesct mir at pun. Itãt t'maɾ kiscte per mjesctra t'vet, e nuk durote me fol kusc kee per'ta, e me ju kunnerscte sênneve ei ɾɾoscin. Prannej disã ci e discin se Gionĩ nuk munn t'nnite kénn me i kunnersctue mjestrit t'vet, citscin fjal e bisedoscin per nno'j sênn ci nsote mjesctri i'tĩ, e ɾɾoscin se kiscte ghabue; por Gioni pã prit e me cël t'maɾ i delte cot. Jo vec ju mãjte itãt, por eɾè i dote me giɾɾ sêmer mjestrat t'vet. Kiscte adetin m'u lut per'ta dɐs her n'jav; e krɐe mõjit sckote e ju nepte gnĩ leter kû kiscte sckrue do urat e do pênnes ci kiscte nnjet me ja fal Cotit per'ta. Kur ju sckote nn'od me i pã e me fol me'ta, hite pã'fes n'krɐe, e vec e vête fesin kũr i

ʒʒote mjesctri; por giʒʒ sā her do t'pvetto nno'j sênn per s'rf, e hicte fesin. Nuk knnote libra tjera, vec se scka nepte Msū- si i vet, e nuk mênnote, si ʒʒac perpara, vec se si msote mjesctri i vet. Ani prā tuj punue kso doret fort mar i sekūne knnimet e fitoj die t'maʒe.

KREU I SCTAT

Sā i dlīrt e i kuλuscem n'scpīrt pat kén Gioni.

Por kurgia nuk e nimoj mà fort Gionin me e fitue nnimen e Tencot per knnime e per die sā nukajeti ci pat m' u mājt i dlīrt n'scpīrt e n'cêmer. ʒʒot Scpīrti Scêit se dija e Tencot nuk hin n'gni scpīrt ci o do t' kecen, e nuk zên vên n' gni nīci ci âsct ccst nner hannrace t'nkatit. Giʒʒ kusc e di se mênnja e dlīrt, e cêmra ci nuk kapet per sênne t' ksaj tok âsct mà hacer me e fitue dijen, e me e pā t' vertetën. Ani prā Gioni kjê i dlirt e i kuλuscem fort, persê nuk e nnsu kurr scpīrtin e vet

me mkat t'dekscem; por t'dlirtunit ci fitoj n'scéitin Paghcim nuk e bër kurr, por e bërti me vedi deri n' vorr.

Kër iscte alá n'scekaλ u rrfse gni her, si kena kalzue gneti, per giɛɛ mkate t'jets vet, e kac t' dlërt prej mkatesc e kiscte mäjt vedvedin sä Dom Pjeter Emmeriku me ci get se scka me eghiλ n' të. Ani c'm'ather Gioni ja vùni eɛè mä mir mënnen vedvedit, e u rrit n' scéitnï fort pa durue kurr far mkatit n'cémer t'vet; nuk u mal kurr por ezte doghri pä dä n'rrugh t'Tenɛot deri sä ɛa scpïrtin e dic. Kër u hä Gecuit ja vùni vedit ket temih: m' u rujt e mos me hä kurr me mënn e pastafat as gni mkat t'vozer. Ja vùni eɛè borg vedit me i mäjt sä mä mir suλet e Urɛnit t'vet e ciortimet e t'Parve kû do me kën e c'far do corit me pas. Nuer scum vënme la sekrue gniktò fjal: « Mä mir me dek gni mï her se me hä gni mkat sä do t'vozerr: Kam me e rùjt vedvedin me t'maɛ mukajet mos me rä m' as |gni kahahet. Mä mir me dek se mé ciart gni suλ t'urɛnit: mä

mir me e prisc vigiūdin se mos me punue gni her t'vetme si ʒʒon t'Part ».

E si ja bâni temih vedit gnisctu eʒë punoj Gioni. E masi sëmren e scpīrtin nuk munn t'ja scifte giʒʒ kusc, na bâju íspāt rrfust e' ti, e giʒʒ gnata ci ja sunnne scpīrtin se nuk e ciarti kurr borgin ci ja kiscte vû vedvedit. Bilë Gioni vet na bân me dit per ket sënne m'gni leter kû kiscte sekrue giʒʒ hiret ci i kiscte ʒan i maʒi Zot. Ani prā nner sā tjera gniscti ʒʒot: « Zotsn m'kā bâ t' kscten, e m' kā ʒan per mik e per scok t'Jecu Krisctit; e kā basckue me vedi scpīrtin t' ēm, e m'kā rūjt prej giʒʒ mkatit mortōr ». E kur erʒ n'ſiλ t'mords, si kena me kalzue gneti, nghuscλim e leggt t' maʒ i pat cëmra, pse nuk i bite n'mënn se kiscte bâ gni mkat venjal e' se iscte n'Scoenī t'Jecu Krisctit; pun e vsctīr fort e ci dikton c' scéjtnī kiscte fitue ks i lumi. Prannej kūr bâte gnato scarte scpīrtit, ci i haju per giʒʒ vjet Gecnitt, m' u mleʒ gni jav n'vedvedi e me mennue per scpirt t' vet, Gioni nuk gette se cka me i kji cëmra kūr kujtote per mkate t' veta.

Na la sckrue n'gni leter gnikto fjal: « Tuj mennue për mkate ci kam bâ kūr isce n'scekuλ, nuk nnjeva t'ɕimtun n'cêmer, por meta si i sekret ». E n'gni tjeter vênn gnisctù flet: « Kujtimin e mkateve ci kam bâ n'scekuλ e bâna pī dobī, e meta i ɕɕât pā nnie kurgiâ n'cêmer ». Gnisctù i bâte vakī Gionit kūr mênnote sâ scum, sā t'ſɕight e sī t'mɕaj iscin gnato mkate ci e' se kjè giaλ nuk i bâni kurr.

Për per si punote Gioni nner giɕɕ gnato sênn ci duken per jasetna na bâju me dīt scum e scum vet. T'part e'tī e scum nnjerc t'mɕaj e me rəbe ci e gnofine; scokt ci kjen n'sekoλ e nnéjsein n'gni od me' të pun t'mɕā na kan lau sekrue per scéjtnī t'Gionit. T'giɕɕ mę gni ghoj ɕɕon se nuk e kan dīt e nuk e kan nnie kurr se Gioni e ciartī nno'j her e'far do suλit sā do i voghël me kên; bilè eɕè ɕɕon per' të gni sênn ci pak kusc e ka: ɕɕon se s ja kan nnie kurr gni fjal, e s kan pā kurr n' të gni pun ci u dukte per jaseta mkat venjal; e prā dikusc ɕɕot se ja kiscte vû sênin kastan a ɕɕū bite m' no'j kabalet,

por nuk i bâni vâkī me e get kurr n'ghabim. Eɀè kūr vite nno'j sênn e e zête ghafil, Gioni iscte giɀɀmon i coti i vedvedit e i vête n'capt giɀɀ disciret e cêmers vet, e giɀɀ hovin e nepseve keija ci i vīn nīrit kac scpejt sā nuk e lân me mênnne. Nuk i bâte sêmra me lsp icen me bâ nno'j sênn ci iscte jasak; e gni her ɀɀa se cahmet scum i kiscte pas cêmra pse ja lspi t'Parit dɐ her icen mos me sckue ne i dile me e nnie predghun permī t' Sekrumit scêit. Nu'od t'vet nuk mate kurgia per s' teprit, por vec scka kiscte nevoj; e gni dit sckoj te i pari e i prûni gni telter letret me sckrue, e gni pênn, psè ɀɀa se nuk kiscte nevoj per' ta. Kūr erɀ n'Rom prei Fjandret kiscte gni breɐ pak mā t'mir se tjert; ani pse s e kiscin tjert s desct me e mājt as aj vet, e e nnroj. Kiscte cakon me ɀɀan se pênnesa mâ e maɀe ci do t' bâte iscte me jetne e me pinne si sckot e vet. Prannej ja bâni vedit jasak me lsp icen mos me bâ nno'j sênn ci bâscin t' giɀɀ tjert, e s dote me lsp kurr icen per scum sênne tub, pse e kiscte mnī fort ket cakon. Kiscte sckne

gni dit n'kisc t'scéitit s'Ignaz me pā mescen e maʒe e gni scok e pveti c'hūr i kiscte lsp scéitit s'Ignaz ci âsct baba i giʒʒ gecuitve. Gioni pā prit cili ghoj e i pergegi: Ja kam lsp hirin me dek n'Scoeni t'Jecu Kristtit pā e ciart as kurr nno'j usuλ. ci na la. E ket discir ci kiscte me i mājt giʒʒ suλet e veta, e me hâ si bâscin scokt tjer e kalzoj eʒè me vepra. Nuk kiscte cef per vedi me lūjt por me bisedue per kunime o per sênne scpīrtit. Por kūr lojscin tjert lojte eʒè aj kac mir sā kisce ʒʒan se nuk dote tjeter giâ vec se me lujt. N'loj kiscte adet me marr per scok eʒè nnokênn ci nuk dīte me lujt. Perpara se hiʒte gislen, o rrasen bâte krac para sâsc t'giʒʒve. Nuk a hatø n'loj aspak; nuk ciote sân hic, si do me i pas sekue loja mir o kec. Gnisctû prā Gioni e bâte eʒè lojen gni giâ t'perscpīrsemn, e kiscte kasavet eʒè per gnikto sênne t'vogħla me e mājt t'dlīrt e t'kuλūscem scpīrtin e vet. Por eʒè ju ʒa nasihat t'mir djelmve t'rī si do t'i bājn kto sênne n'dacin me i pelcise Tencot e me pas dobī per scpīrt t'vet.

KREU I TET

Permī pastrī t'maʒe ei pat.

Fort u munnue Gioni, si ʒʒam deri tesc, me e rujt sepīrtin e vet prej giʒʒ fajesc e kabahetesc: por seka sennriti mā fort n'tē, kjè pastrija e sepīrtit e e korpit. I maʒ, sā kurgiā mā, iscte mukajeti ei kiscte kø i lumi me larghue prei vedit giʒʒ gnato sènne ei munn t'ja ciartscin sà do pak ket vertst ei e bàn nīrin me ju perghjà Ejve t'Parricit. Gioni vet na la sekrue se kiscte per t'pas mnī e icirah per giʒʒ gnatò kabahete ei jan kunnra vertstit t'pastrīs, bjè fjala por ghrøksī, per t'pamukajetin e vedvedit, per miesī t'tepersceme me nnokènn; e kiscte cakon me ʒʒøn se nīri palavī, e ei nepet mas lecetesc t'miscit àsct mà i kec e mà i perciudscin se djemnit e maλkūm.

Anì prā n'hae e n'pie ja vàni vedit gni màs teper t'sctrèjt e t'scternghuscme, m'u mājt i perkurscem. Kurr s u ciue prej sofret pō lan me teprue nno'j giā ei ja kiscin

prû me hangher. E masi iscte i rī, e pik djalit, i scnnosct e i fört, vigiūdi i dote mâ scum hae m'u majt e m'u rrit per sclat e n'forz, Gioni kiscte cahmet per ket pun, e ja kujtote vedit per faj ket nevoj ci kiscte per hae; e prannej e giscouiste mir vedvedin per mī ket pun me scikju paleh a kiscte nno'j kabahet. E nuk u kujtote ks djal i scéitnuscoun se haen ci merrte, nuk e merrte per adet t'kec o per discir t'mrapsct, por vec per nevoj ci asò kohes kā vigiūdi i nfrit. Prannej u hâte gizz mon nukajet me e mujt e me o munnue vedvedin n' pun t'haes tuj e bâ gizz mon mâ t'vozer e t'nghuset gnat mâs haejet ci i nepte vedvedit. Kurr nuk dote me hangher sênne t'eghjeλuna, e ci ñuk hascin ezè tjert; as kūr iscte i ligh s dote me marr haeua t'mira, vec kūr ja vêscin horg t' Part; pse Gioni fjalen e t'Parve e mate si me pas kên fjala e vet Zotit. Iscte konnêun e rahat per c' far do haejet me i pas cit perpara. Hate pā u nghat, pā u lscue mas haejet, e māte gni kujdes e urtī t' mazze. U rujte gizz se si prej mkatit t' ghrsksās, e me e pas mnī

eɣè mà dahà ket mkat ja kiscte sckrue vedvedit gnisctù: « Mkati i ghraksīs àsct disciri i mrapsct ci kā nīri per hae; ka mkat diftohet me gni kto scèje: Me mènnue nīri e me fol scpesc per hae; mos me kèn konnèn per gnato già ci hūn tjert, por me kerkue giɣɣ mon sènne mà t'cghjeɣuna e mà t'lecetscme; me u nghut e me e perpi haen ». Gnisctù u rùjte Gioni prej kso mkatit ci àsct sebeti i sa e sà mkatevc tjera, sidomos mner djelmt t' rī. Pse me hangher per s teprit i rin àsct giɣɣ gni si me scti kasct e kinghla n'furr, si cioin gni flak t'maɣe. Scèjtnat me e rujt vedvedin prej do mkatesc, cahmet t' maɣ e kastighint t'fort i nepscin korpit t'vet: gninoscin scpesc e hascin già t'trasc, e sènne t'odobs, mos m'u cine pèsc korpi kunnra scpīrtit, e mos me i cit n'mkat me recik t'scpirtit. Kalit ci turbohet i do hjek sana e tagijn. E mà si kan me i dal ksaj pun do djelm ci nuk jan scèjtna e ci nuijn se mìsci e gaku lufton pò dà kunnra scpirtit e do me i cit n'mkat, si kan me i dal ksaj

pun n'e majscin teper mir korpin e vet e n'i epscin hae e sefī per s teprit?

Por eχè mâ fort Gioni ju vuni mènnen e i bâni capt sciset e korpit t'vet. Giâ e recikscme fort per nīri âsct sâni; neper sâ na hiju n'mènn gni mī tunnime e s na lân me e ghcue rahatīn e scpīrtit. Ani prē Gioni ci permī giχχ scka diserote mâ fort me i scerbse Tencot n'pag e n'rahatī; kasavet t'maχ pat me i ruit sât. Liχi gniket bes me sâ t'vet ci mos me i cine kurr perpjet o me scikjue annej e knnej vec se n'kjoft idicā, jo se ne e lspt arsεja. Nuk kcisrte n' ftsr kerkénn vec se s'parit kūr do t'dite m kè flitte; bilè kūr sckote te Mjesctrat e vet, masi e dite me kè flitte as s'parit nuk i ciote sât me i kcisr n'ftsr. Gniscti i vête per fijo Gioni sât e vet eχè kūr nuk iscte rrecik per scpīrt. Fort koλaj nīri eχè pi knjtue cion sât e scikjon gnats kn mnīn nno'j scurm, o kah bân vakī nno'j sênn ci nuk di se scka âsct. Por eχè nner kto schete Gioni iscte i coti i vedvedit, e nuk i lote vênnit sât aspak; e do djeim t'rī ci athot iscin n'sckoλ me

't tè patne ɣɣan se bàscin ccurm n' sckoλ kasctan me e habit Gionin e me bà ci t' i ciote sât me scikjue ska iscte; por ɣɣoscin se nuk ju dûl kurr kjò scerrî, e Gioni nuk i ciote sât. Prannej scpese gnata ci s e discin si i ɣɣoscin émnit, e ɣɣirscim: *Padri i urt e i kujdesscem.* Pór c' kujdes kiscte mos me i scikjue kurr ghrît mnun t'a marrin vesct giɣɣ knsc, masi eɣè me scok t' vet u rujte kac fort sî disâ gnasisc ci rriscin me'tè ɣɣom se s mnnn t'ja pine si i kiscte sât a t'ci, a t' barɣ, a nnoj tjeter bojet.

E pveti gni her gnemi ci kiscte micsî scum me' tè, e i ɣɣa si mnnn t' rrite kac i mleɣun n'vedvedi, e cka bâte me e fitue ket vartat; e Gioni i pergegi: Tjeter giâ nuk bâj vac se mannohem me e rûjt prej giɣɣ s'kecese cêmren t'éme: por masi cemrâ nuk mnnn t' ruhet mir pâ i captne sât, prannej mnnnohem me i rujt sât prej giɣɣ far giajet ci mnnn t'm'hicet havâle. E gnimênn Gioni i rûjte, e si lête me scikjue do sênne ci nîri kâ cêf me i pâ, e ci napin lecet, eɣè mos me pas kêu kurr far

rrecikut per sepīrt. E ciune gni her t'part me scok tjer me pā gni soj lojet ci u bâte n'gni Koleg t'Roms, por Gioni kɀɀej n'sepī pā i pas ciue sat aspak me scikjue e pā pas pā kur giā sênn. Eɀè gni tjeter her e ciūne me pā scéitin At Pap ci isc bá asò ditse e prannej me fest e dɐcen t'maɀ sckote me e marr hɐcmin e Kisc t'sc'Gnonit n'Laterano; por Gioni nuk i cioj sât aspak e nuk pau kurgia, e sā u bâte kjò fest met giɀɀmon me sê per tok tui ɀɀon urat. Bâjn ispāt scum vet se nkast sckoscin n'do Kisc ku sckote Gioni, me e pa sā urt rrite; prānnej ju vêscin kunnrūλ perpara e rriscin scum sahat tuj e scikine pā lajt vênnit hic, e nasihat t'mir fort kiscin prej' si tuj e pā me sā urtī e t'perscpīrsem rrite. Persè jo vec p'sê ju dukte Gionit urtija por eɀè nner giɀɀ pun ci bâte; nner giɀɀ sifate t'veta, n't' ezun, n'sctat ju dukte gni urtī e gni pasurī e dasctun e bâte si me kên gni Êjλ Parricit. Me e pā t'a lizte cémren me vedi; prannej disā kiscin çakon me ɀɀan se eɀè me pas tret gnato suλe ci la scéjti sc' Ignaz me i ujdis si duhet sifatet

e vetа t'bit e'tī, nuk duhej tjeter giа vec se me i scikjue sifatet e Gionit; psè Gioni i kiscte sckrue, si me ʒʒan, n'vedvedi giʒʒ ate suλe. Disā tjer ʒʒoscin se me kën me cdrsp prej Ciλet gni Ejλ e me marr misc si na, nuk kiscte mujt me pas urtī e kujdes mā fort se Gioni.

Por Gioni me punue kso doret, e m'u mujt n'ket scëitnī bâte do scarte divozionit ci e nimoscin fort per ket pun; biè fjafa nuk kiscte me kerkënu micsī teper t'maʒe, e gni t'sckūme ci nuk i kā hije nīrit t'perscpīrscm|; as s ʒʒote do fjal ci dikusc i ʒʒot me mir, por m'u hap perjasctna kiscte me i arʒ marre. E ja kiscte vû vedit ket temih e e kiscte sckrue n' leter; pse ʒʒote se mesija e teperscme e e pā uʒ âsct. sebeti ci scoku nuk i bân itāt scokut t'vet, âsct sebet eʒë me i ciart nīri suλet ci do t'majn; e per ket soj micsijet bje n'scum kahahete pse nuk i bân zëmra me ja prisc cefin scokut kūr i lsp nnoj sënn t'pa uʒ. Punote gnikso doret me giʒʒ kënn; e eʒë pse kūr flitte nuk flitte si'j ciakaλ, por ʒʒote pak fjal e me mënn, as s u dukte teper

ghactur, genè i pelcete gjɛɛ kuj, e kerkuj s ju ciartte se punote asò doret. Nuk bàni vakī kurr me e pā se scāte nnokènn o ɛɛote nno'j fjal ci me ja prisc cëfin nnokuj, nno me cesc per pun t'scokve. Eɛè pse iscte djal i rī e i zët fort genè nuk n nnī kurr se u hanghri e bàni scamat me kèn, e nuk e cioi cânin kurr mà nelt se kisc cakou, e se àsct me uɛ. Ket baft Gioni e kiscte fitue me munn t'maɛ, se i kiscte arɛ hakut gjɛɛ mon veseve t'kcija, e nuk i la kurr me e ciue krst e me ī bà kec scpīrtit; nner gjɛɛ sènne e mùjti e e captoj vedvedin; e prannej iscte gjɛɛ mon n'scènn e me buc n'ghac e me rahatī t'maɛe n'scpīrt, pse i kiscte mujt e i kiscte perbuc gjɛɛ anmict ci munn t'i bascin luft. Rəhatija e scpīrtit ju dukte eɛè n'sà e n'fiar, e rrite gjɛɛ mon me buc n' ghac pā u ciart e pā u vrà kurr; e per c'far do giajet me i pas bà vakī nuk u trisctote aspak.

U munnote gjɛɛ se si me e bà capt kret miscin e vet e me e vù nen hsciam t'scpīrtit, si e do arsəja; e prannej e munnoj korpin scpesc me gnines e me gni mī soj

eggetit e pênnesse. Beshelì kto mannime e kto pênnes nuk kjen teper t'mɤ̄ e gnasò sojit ci pak kusc âsct i coti ma i bâ; pse t'Part n'ket pun patne per'tè mukajet t'maɤ e ja majtne mir frênin mos m'u lscne teper mas kastighimit t'Korpit; masi Gioni mos me e pas prit t'Part e kiscte mannue per s'teprit vedvedin, e e kiscte ciart vigiudin me i pas vù vesc e me i pas nighjne discirit t'vet. Ani eɤè n'ket pun scanrit per bukurī vartati i maɤ ei kiscte, pse per nnighjes me e bâ vuλnesen e Tencot ci ja kalzoscin t'part i lâte capt disciret e mira ci i viscin. Mâ e maɤja pênnes per'tè ɤɤote se do t'iscte me e bâ giɤɤ mon vuλnesen e t'Parvè, me punue sî ɤɤon atà, e me bâ gnato sênne ci bâscin scokt e vet.

Ani Eotsn ja paghoj mir fort giɤɤ kto mannime; pse por kto scarte t' perscpīrsceme ci lâte Gioni fitoj gni t' dlīrt e gni pastrī t' maɤe fort sā me jū perghjā Ejve t'Parricit; cisnci se kje giaλ nuk pat kurr gni tunnim t'nnât. Nuk i dūl neper mênn kurr gni mênnim i kec, kurr nuk ja ciue misci kunura scpīrtit, e as gni dekīk nuk

nniu nno' j lecet t' mrapsct. Bstsn si me pas kën gni Ëjλ Parricit ei nuk o kan ket havāle, korpin e sekret. Bisedote gni dit me gni scok t'vet permī t'dlirtunit e Eojs bëkūme, e masannoj i ʒʒa m' gni vesc e si per micsī atī scokut: Eotsn e Eoja e bëkūme m' a kan bë ket nnër ei nos me pas kurr tunnime t' nnsts, bilë per kto sënne ei jan kunnra Pastrīs kam leirah t'maʒ. N' sënne 1649 vojt te i Parì i vet ei esò kohet iscte P. Virgilio Ceparì, me i ʒan hesap per sënne t'scpīrtit, e me i kalzne se si i sekoscin pant me Tencon; e kūr rā fjala permī Pastri e t'Dlirtun hem t'scpīrtit hem t'korpit i ʒʒa se m'ket made do t'ju falte nnërs fort Eojs bëkūme pse Eoja ju bāte krah e nnim jo vec diten kur iscte ciūt, por eʒë naten kūr flëte; sidomos masì e kisete mart divozionin me ʒʒon ne mramje gni Falemi Mrī n'nnër e n'lavd l'Eojs zanun pā nkat. Por à mà mir me i vù gniktu fjalt e Gionit vet ei na i la sekrue m'gni ghrim leter. « Per pun t' Pastrīs kā dasct Eoti e Eoja e bëkūme diten nuk kam kurr far tuñnimit, e lecetīt t'mrapsct: na-

ten gna tri o kater her n'gium ; por ather nnij si me m' ciue nnokusc giumit ; e kjò pun m' bâni vakī c' se fiλova me ja ʒʒan Ëojs, perpara se me rā me fjet, gni Falemi Mrī n'nnër e n'lavd t'zannnit pā faj e mkat t'saj ». Por n'vjet ci erʒ i ʒʒa prep P. Ceparit, e P. Masuccit se n' at vjet as diten as naten, as nn'anner as segjanner s kiscte pas kurr gni tunnim t'kec, as s i kiscte dal neper mënn kurr gni giâ e nnasst, as n'korp nuk kiscte nnī kurr giâ ci me ju kunnersctue pastrīs scëjte.

Pās ksaj pastrijet ci hscmet i maʒ âsct me e get m'gni nīri, pse âsct pun Ëjsc ci nuk kan korp, ds hire tjera anagiore t'mʒi i fali i nelti Ëot. I pari hīr iscte ci eʒë pse Gioni pat kën i pāscem e i hiscem fort, genë giʒʒ gnatsme ci e pāscin ja sctile gni dasctnī t'maʒe per pastrī ; bilë me pas pas nnokusc nno'j tunnim t'kec, tek e scifte Gionin i trette tunnimi. E disā vet kan bâ bë se scum her misci u ciote pësc kunnra scpīrtit e se i tracoscin scum tunnime t'keija, por tek i nghulscin sât n'Gionin giʒʒ taλasct e scpīrtit hāscin n'scāf, e

gi[illegible] tannimet e kcija tretscin porsi terri kūr vjen dīλi. Ani ja kalzūne ket mreknλī gnatī nīrit t'ma[illegible] ci iscte Kardinali Bellarmino e ks scèjt ci asò camanit iscte setš fort n'mot cioi sât kah cΩa e tuj kiš prej scênnit [illegible] se ket hīr i ma[illegible]i Eot ja kiscte pas fal Ehjs bekūme, e se Eoja masannej i kiscte [illegible]an gni hise e[illegible]è Gionit, porsi t'birit vet t'dasctunit, e mâ t'ma[illegible]it divocm. I dstî hīr ci [illegible]am se i fali Eotsn, kjè se e[illegible]è masi dic Gioni, pun t' m[illegible]ə bâni n' ket made. Me i perzan tunnimet e kcija, e me e fik, si me [illegible]an, cjermin e miscit mastote me mênnne gni ghrim per Gionin, me e majt perpara fughuren e' tî, o m' u prek gni ghrim me nno'j gâ t' lanun prej' sî. Sâ e sā her kto scarte i citne n' rrugh t' mar scum vet ci deri atbot e skoscin motin nner gni mî palavî. Kiscem me mujt me i prû fjalt e scum vetve ci bâjn bē permî ket scênn ci [illegible]sc; por masi pac mênnen me sckrue gni jet t'sckurt, po i lâ.

KREU I NNANN

Sã mukajet kiscte per urat e per sênne t' sepīrtit.

Me i rñit e me i sctue eɣè mâ dahà giɣɣ kto t' mira sepīrtit ci ɣɣam deri tese, per kurgiâ tjeter nuk u bà mâ kasavet Gioni vec se me ju ɣan mir urats e divozionit. Beli mann t' ɣɣona se vet jeta e'i i isete gni urat e pî dîme; masi u mîite giɣɣ mon si me kên perpara sêse t' maɣit Eot; genè po i vê gniktù do sênne t' posacme ci t' a scofim sã fort iscte kap mas uratse e mas divozionit. Kür knnote, o kür nnîte nno' j sênne t' mir per scpīrt, e sckrote m' gni leter mos me i dal mennjet, por me e pas giɣɣ mon perpara sêse. Me i pas teprue nno'j ghrim vakt prej knnimesc ci kiscte, e hargiote t' tan tni ɣɣan urat, o me mênn, o me ghoj. Nê nadje, tek u ciote nuk mênnote per tjeter gâ vec se per t' maɣin Eot; me t' scpējt e ciote mênnen te Eoti, e merrte me ɣɣan do urat t'sckrū-

mit scéjt me kac divozion e me kac cêmer t' dasctun si me pas nnéj giɀɀ naten tuj mènnue per sênne t' scpīrtit. Kūr marote m'u vesc, bite n'ds ghjuj perpara gni Krscit drunit, ci kiscte, me ɀɀan urat; e hera her rrite mâ scum se'j cerek sahatit tui n lut, e tuj ju fal me nners t' maɀit Eot per giɀɀ hire e t' mira ci i kiscte bâ. E kan me borg gecnitt ne nnéj gni sahat per giɀɀ dit tuj ɀɀan urat e tuj mènnue sênne t'scpīrtit. Ani Gioni perpara se bite kumona per ket pun, kiscte adet m'u mieɀ mir n'vedvedi, pā e iân mênnen e vet me sckue mas sênnese tjera. Masannej bite n'ds ghjuj e rrite me t' maɀ divozion giɀɀ at sahat pā u pctet hic; e Eotan ja bâni ket nnēr ci mos me ju bjek havāle n' at koh nno'j tannim tjeter, e pā i tret mênnja aspak mas nno' j tjeter sênne. Kac mir mennote per sênne t' scpīrtit sâ ju nnecte cêmra batan m' dasctnī t' Tencot; e hera her me e scfrue nno pak cêmren gimote e scâte kac fort sa u dukte se dote me i plas cêmra. Bilè dasctnija ci kiscte n'cêmer ju dukte eɀé per jascta. e ju nnecte flak

fiera, e derʒte lot prej nghuscλimit. Ma t' scumen e hers kūr isctë tuj e marue uraten s munn t' a mscehte dasctnīn ci e nnecte per mrênna, e u ciote n' kam me hov e kapte n'dor gni fughure t' Eois bekūme e e puʒʒte dsmʒet o tremʒet her rresct; pā u knitue se kiscte afer vedit gni tjeter scok ci ʒʒote urat. Bilë hera her kac fort scâte e gimote sā e ciote ginmit ket scokun e vet kūr ks flête pak mâ ghjat se tjert.

Por mos t'ja hën kūj mênnja se vec n'ket sahat uratet Gioni u nnecte kac fort n'dasctnī t'Tencot; eʒë diten nner tjera pun ci bâte, mênnja e' tī flutrote te i maʒi Eot e u knacte me' të. Ditt mâ t' mira per'të iscin gnato dit ci munn t'i lête punt tjera mos me mènnue per tjeter gâ vec se per t'maʒin Eot; e prannej leset t'maʒ kiscte kūr bâte Esercizi, pse nner Esercic kiscte vakt mâ teper me ʒʒan nrat, e me i ujdis punt e scpirtit vet me t'nëltin Eot. Nner gnatë dit ci nuk kiscte sckoλ, e nuk do t' xëte, sā scokt e'tī lojscin o bisedoscin per sênne tjera, Gioni u dâte gni ghrim e sckote

m'ano'j tjeter vênn e per gni sahat e mâ teper rrite tuj knnue « T'perghjamit e Jecu Krisctit » por nuk e knnote me t'scpējt e tuj ngha, por fjal per fjal e rrahte mir me mênn e i kujtote kadal kadāl giɀɀ sênnet ci knnote. Kūr u kunghote, giɀɀ at dit nādje knnote libra t'perscpūrscm; e ɀɀote, se kiò pun nuk i bân coλum knnimeve, pse Eoti vet ja paghon mir ket vakt gnalī nfrit, e e nimon mâ fort nner knnime t'veta. Kiscte mleɀ scum urat scgetore me i ɀɀan scpese diten e mos me e tret mênnen kurr prej Tencot. Kūr ju porositte kusc m'u lut per'tê, Gioni s pritote hic e u lutte me giɀɀ cêmer per gnata ci ju porositscin. E eɀè aj vet ju porositte tjerve m' u lut per' tê, e ju ɀote me i zīr prej s'Tencot trī sênnet gni scéjtnī t'maɀe, gni dije t'maɀe, e scnned korpit; por hirin e par e kapte do mos do; hiret tjera n'kjoft nnēr e lavd per t'maɀin Eot.

Drit t'maɀe i nepte nner urat ktī t'lumit i maɀi Eot; e kac nghuscλime e amelzime scpīrtit i ciote sī mir e merrte vesct se

Gotsn e kiscte u'hater; e Goja e dots mir permī sā tjer. Tet mūj perpara se dic, n'gni dit t'sctunne Gotsn ja mūscī cémren me nghuscλime sā s ʒʒobet. E vet Gioni ja kalzoj ket sēnn t' parit, si e kiscte cakon; bilè eʒè e la sckrue n'gni teftër t'vet e ʒʒot gniscti: « T'sctunem me dit 18 t'ʒetūrtit » (t'mojit t'Kscneλave) « Gotsn m' eioi nghuscλime sā uji ». Por hera her eʒè Gotsn e provote nno'j ghrim, e e lëte pā nghuscλime, e pā lecet nner sēnne t' sepīrt. Genè eʒè nner kto trasime Gioni nuk u lighsctote n'cémer, e nuk e lëte kurr uraten; bilè ju nepte eʒè mā fort urats, e ju lutte sepese t'maʒit Got me gnikto urat. « M' a » nep, o Got, nghuscλimin e t' perscned- » scmit t'an; cite driten t'anne, e t'vertеten t' anne ». E eʒè pse i kiscte cahmet cemra, genè i bāte kabūλ kto trasime e i merrte porsi me ja ʒan dora e vet Gotit. Prannej na la sckrue se eʒè kūr nuk kiscte nghuscλime e lecet sepīrtit nner urat, e kiscte cémren rahat. E beldà i maʒi Got me dije t'vet hera her nuk e lëte me pas kto nghuscλime kastan ei mos me ju ciart

vigiūdi tuj kja e tuj u nghuscλue tëper per gi‡‡ dit.

KREU I ‡ET

Permī divozion ci kiscte nej scëjtin sakramënn.

Divozion t'ma‡ kiscte ks scéjt per sakramënn t'literit. Sckote me e pī n'kisc giasct a sctat her n' dit, e kurr nuk ju nghite sëmra. Kür delte me scetit sekote gi‡‡ mon n' nno' j kisc me ju fal Jesu Kristit n'Sakramënn t'literit; anagiore kür k‡‡ete n'scpī. S à msmcism me e ‡‡an me ghoj sā mīr ju bäte ghadi scëjtit kunghim. Nuk u kunghote vec se nner gnato dit ci kiscte vakt mä tepër me ‡‡an urat, e mos me kën zân n' tjeter giá vec se nner sënne t'persepīrsme. Prannej me ju pas lut kusc me dal me scetit at dit nadje ci u kunghote, Gioni nuk delte. Kiscte cakon me ‡‡an se kür u kunghote merrte kavet e forz scum scpīrti i'tī; e mos me pas kën rīsa m' u kunghue javs, ‡‡ote se nnīle gni

soj ánit n' scpīrt, e s munn t' u nghite e rahatote, vec se me kunghim. Kac discīr t'maxx kiscte m' u kunghue sā me pas rā nno'j fest e maxe ne e dīle kiscte cakon me xxan tuj u ankue: Medet ket jav kena bjetr gni kunghim. Gixx kusc munn t'a kujtojn per vêdi me c'mênne e sêmer sckote m'u kunghue ks scêjt i bēkūm. Si xxam exê perpara, kūr delte me scetit sckote gixx mon m' nno'j kisc me ju lut scêjtit Sakramênn, e me kac divozion e dasctnī rrite sā nuk scifte as s nnite kūr u ciote e u niste scoku ci kiscte me vedi; e hera her do t' kxxete ks scoku me e marr; por e scifte nghal me mênne n't'maxin Eot, e ju descte me e xxir per êmen me arx n' vedi e me kxxse n' scpī. C' ciud prā se ks djal i bēkūm fitoj gixx kto t'mira scpīrtit, e tni kên ac i rī u bâ kac scêjt, masi e dite kac mir ku me i zjerr hiret e scpīrtit, e ku me marr forz e ksvet me cinnrue n' rrugh t' Tencot? Persê nīri n' u lutt me gixx sêmer e me divozion munn t'gêjn gixx t'mirat te Sakramênni i lterit;

masi n'ket Sakramênn Jeen Krisctì vet rri me na prit, kastan ci me na musc me hire.

KREU I GNIMZET

Permî divozion ci kiscte per Eojen e bëkûme.

Por exè gni tjeter sênne kiscte Gioni me i get vedit fort me kolaj gizz far t'miret per scpîrt. Kjo sênnë tjeter giâ s iscte vec se divozioni i Eojs bëkûme. Kac divozion kiscte per ket Nan t' dasctun sâ u dukte se kisc lë vec me e hap gizz kah t'perscpîrscmit nej Eojen e bekûme; kiscte cëf exè me e dît tjer se e dote Eojen e bëkûme, psè pâ frigh e pâ marre inunn citte bised per' tè. Gni dit perpara se dic e pveti gni scok c'giâ sênn e kiscte nimne mâ fort me ez mar n'rrugh t'Tencot e me e fitne scéjtnîn; e Gioni i pergegi se kurgiâ nuk e kiscte nimue mâ fort se divozioni ci kiscte per Eojen e bëkûme. Kiscte cakon me e zzir Eojen Nan t' dasctun, e kûr bisedote me scokt t' vet, flitte gizz

mon per Eojen e bëkūme, e ju kalzote nno'j mrekūλī ci kā bā Eoja e bëkūme. Sckote scpese n'kisc me ju lul Eojs bëkūme; e perpara se u mleʒte n'kuvënn me scok me bisedue, sckote giʒʒ mon me e pā Eojen e bëkūme, e ja kusctote e ja porositte gnat bīsed. Masi giʒʒ kuse kiscte cëf me fol me'të, e nnalue gni bër n'rrugh do scok t'vet me biseduc me'ta; por Gionit i rō n' mënn se alā nuk kiscte sckue me e pō e me ju lut Eojs, prannei i la scokt e sckoj me ju lut Eojs; e masi maroj uratt kʒʒej prep te' ta. Kiscte cakon me ʒʒan: I lumi vet ne e dacia Eojen e bëkūme; pse e dī sakt se kam me scelbue scpirtin, e kam me cinnrue dëri n'fūλ t'mords n'Scocnī t'Jesu Krisctit: ne e dacia Eojen e bëkūme kam me pas giʒʒ t'mirat, e kam me mujt me zjerr giʒʒ cka m'do cëmra. Nuer sckrime ci na la kurgā nuk premton mā scpesc e ma fort se me e dasct e me i scërbue sā mā mir Eojs bëkūme. Ʒʒote se giʒʒ i zili nīri do t'ken nno'j vënn t'saghλamscm ci me mujt m'u msceh kūr vjen nno'j e kece; ani prā

vënn mâ t' saghλamscem se vart e Jecu Kristit e prëhni i Zojs bëkûme, nuk â pun me get.

S la dit pî ʒʒan Ruzaren e Zojs bëkûme, her n'ghjoj, her n'kam, her nnéjom, her tuj scetit per od; e kac mir i mënnote t'vertetat ci premtohen n'se t'ziλën pjes, sâ kûr i delte nnokuse afer e ju perscnnette, Gioni nuk e scifte. N' sruek t'scëitit se'Stanislao kiscte mbeʒ prej sekruetarve scum êmna t'ˌmërascm per Zojen e bëkûme, e scum mrekuλî ei kâ bâ Zoja, kastan ci me e nnërue sâ e kiscte takatin tuj fol per' të me scok. Kiscte bâ dsmʒet kujtime permî dsmʒet vartste t' Zojs; e kiscte cakon me ʒʒan gni soj rucarjet me « trî Atsn » n'nnër e n'lavd t'scéjtnûscmes Trinî, e « dsmʒet Falemi Mrî » n'nnër e n' lavd t'gnatsne dsmʒet vartsteve ci pat Zoja e bëkûme; e ket urat e ʒʒirte: gni kunor dsmʒet hajsc me ja vûe n' ka Zojs bëkume. Per giʒʒ dit ʒʒote nnann her gniket urat: « Lum krahnori i Zojs bëkûme » ei bârti t' Birin e Atit t' pusctuscm », e giʒʒ sâ her e ʒʒote u alte n'ghjoj. E ʒʒote

nnann her ket urat me i prûe h'mênn nnann mûjt ci Zoja e bêkûme e bârti n'krahnûr t'vet t'lumin Jesu Kriset. Scum scarte divozionit bâte n'nnër e n'lavd t'Zojs e scpese kiscte zakon me ʒʒan: « Due me » e dasct Zojen e bêkûme ». Nner gnato dit ci nuk kiscte sckoλ, e t'part e cioscin m'u henghletis me scok n'vnesct o n'nno'j tjeter vênn, ʒʒote ufizen e Zojs si kiscte adet me hâ per giʒʒ dit; e masannej neper ar e neper fusca me pas kên vetun mênnote per Zojen; o me pas pas nno'j scok bisedote me'tê per ket Nan t'dasctun; kalzote nno'j mrekuλî t'Zojs, e ʒʒote Litanît e'saj.

Me pas ciλue me nno'j scok ci kiscte fort divozion per Zojen e bêkûme u matte me'tê paleh kusc munn t'ʒʒote mâ scum êmna per lavd t'sâjs; e Gioni ʒʒote do êmna kac t'bukra sâ pak kusc i dîte; e kûr scoku u nnalte psê s i bite n'mênn nno'j tjeter êmen, Gioni ʒʒote aj vet, e nuk ju scnanghte kurr se cia me ʒʒan. Porsi nicâm i Zojs, s'parit kûr flête e mate lîʒ per krah rucaren e Zojs; por mâ von

kāh marimi i jets e vête n' fst. Divozion t'maʒ ju ciote giʒʒ gnatsne ci e nnīscin me fol per pastrī t' Eojs bèkūme. N' nnēr e n'lavd t'Eojs gnitote per giʒʒ dit t'setunne, e bâte do tiera scarte divozionit: ne e sctunne leu; ne sctunne hini n' Scocnī t' Jesu Krisctit; ne e sctunne e sctine n' ʒè. Ja kisete bā Eotit kusctin se mā t'parin liber ci kisete me sctampue do t'a sctampote, n'nner ē n'lavd t' zanunit pāfaj t'Eojs; e prannej giʒʒ gnato sénne ci n'ket made gimnte kūr knnote sckrimet e dijetarve t'fēs, i mate mênn e i sckrote m'gni liber. Bilè t'mramen vjet ci die ja bāni Eojs gniket kuset, perpara scêjtit sakramênn, e n'fann e sckrou êmnin e vet me giak t'vet porsi scīfet alā n'leter ci na kā met deri sot, e knnon gnisctu: Une Gion Berchmans i bār i pādêj i Scocnīs t' Jesu Krisctit, po t'premtoj tsa, e t'ann Hār ci e bāj discnī se âsct ver e vertè gnitù n' Sakrāmênn t' lterit, me e māit, e me i dal Eot giʒʒ mon t'zanunit t'ann pā faj, per n'mos daft nnrascej scêitia Am Kisc. Per bes t' ksāj pun po e sckrui êmnim me giak t'êm, e po

vê êmnin e Jecu Kristit ci â mbsra e Socnîs (s'on). V. 1620. Gion Berchmans IHS. Ia kalzûne ket premtim Kardinal Bellarminit mas deks t'Gionit, e ks nîri me Tencon cioj cân e ɛɛa: O c'haft e c'nghuscò.im me ja sckrue Eojs gni premtim ksi sojit! Besâ ket sênne nuk e ka hartue mênnja e nîrit por vet Eoja ja kâ scti n'cêmer, psedesct me e pas ket djal prej vedit. Divozion t'maɛ kiscte i lumi per t' zanunit pâ faj t'Eojs bêkûme, e flitte scpese me scum cêmer per ket nnër t'maɛe ci i maɛi Eot ja bâni Eojs bêkûme. Kûr dote me zjerr per vedi o per tjeter kên nn'oj hîr prej Eojs kiscte get gni marifet fort t'mir. Merrte e sckrute n'm'gni ghrim leter hirin ci dote me pas e disâ sênne ci kiscte per t' bâ n'nnër e n' lavd t'Eojs; po e zâm: N'm'a falt Eoja ket hîr, vet kam me ɛɛan tri Ruzare n'nnër t'saj, o do tjera urat; o: kam me bâ gnikto sênne; e masannej e gnitte ket zop leter mrapa fughures t' Eojs ci e mate perpara; e Eoja e bêkûme nuk e lête kurr me cêmer t'ghannuscme, e i falte cka kisc bap. Por eɛê mâ mir na e kalzojn

dasctnīn ci Gioni kiscte per Ɛojen e bēkū-me, do ʃjal t'bukra fort ci na la sckrue ks i lumi e ʒʒou gnisctů : S kam me pascue kurr dēri sā t'lītoj gni dasctnī t'maʒe per t'amlen Nanen t'ème Ɛojen e bēkūme.

KREU I DȣMʒET

Permī divozion ci kiscte per scéjtin sc'Luig.

Per kater t'Ɛojs bēkūme Gioni kiscte má scum divozion per gnatō scéjtna ci patne kēn ilaka me Ɛojen ; bjō ʃjala: fort e dote scéitin sc'Joakim ; scéiten sc'Ana, e scéitin sc'Joceſ ; kiscte mlēʒ prej librasc do hire e mrekūλī ci kiscte hā scéjti sc'Joceſ e ʒʒote se nuk i bani kurr vakī c'se mūr me pas divozion per sc' Joceſin me i lap s' Joceſit mo'j hīr e mos me ja fal. I kiscte eʒē per mnimtar ci me i dal ɛot perpara t'nel-tit Perennī, do scéitna tjer: Ejλin e Rojss; scéjtin sc'Gnon Ugniλtarin ; scéjtin sc'Ignaz prei Lojols, scéitin sc' Francesk Saverin, scéitin sc' Stanislao. Por permī sā tjer di-vozion t'maʒ kiscte per scéitin sc'Luig. Kūr

sckoj prej Fjandret n'Rom fort ju knac zemra me rnêi e me fiet do pak n'at od kû kiscte pas nnêi scêiti sc'Luig. Nuk sckote kurr n'kisc me ju lut scêitit Sakramen pā sckue eʒè me ju lut scêitit sc'Luig; e nuk ja pernêunte kurr êmnin pā i bā itāt, e pā bjek fesin. Por divozioni i'tī nuk iscte vec me fjal e me urat; por u mumnote me i punue eʒè aj vet gnatò vertste t'mʒī ci pat sc'Luigi, e prannej i kiscte mleʒ, e i kiscte sckrue t'tana m'gni liber t'vozer; e giʒʒ gnato ci rriscin me'tê, e e scifscin per giʒʒ dif, ʒʒoscin se Gioni i perghjāte batsn n'vertste, n'pasurt t'sepirtit e t'korpit, n'pervûjtλ.ek e n'giʒʒ soka scéjtit sc'Luig. Me 15 dit t'cerscorit t'sénnes 1620 u pat marue kapela ci ilakaja ja kiscte bā scéjtit sc'Luig; e prannej i nurûne vên korpit t'tī e ja ciûne estnat n'ket kapel t'rē. U bā fest e maʒe at dit e giʒʒ gecuitt e Kollegs t'Roms, djelm t'rī e plec u vûne n'procession; nner'to iscte eʒè Gioni; e me kac divozjon sckote sā gni gecuit, i maʒ fort ju sūλ. gni tjetrit ci kiscte afer e i ʒʒa per Gionin: Ce gni tieter sc'Luig. E duket

se sc'Luigi nuroi vênn kastan ci me ja lân Gionit vênnin e vet. Cisnci n'sénne 1626 u ghodit per s'rî Kisca e Nunziats n'Rom, eꝛè kapela ku kiscte pas kén i sc'Luigi u cbukurne gni ghrim, por lteri met si iscte perpara pâ kurr far bukurijet deri sâ desct i maꝛi Eot. Por kür tesc gni cet e ds vjet scéiti At Pap e bâni Gionin t' Lum, t' part i zürne prej asò vênnit kû isin perpara esctnat e Gionit, e i vûne n' ket kapel ci ꝛꝛam, karsci scéitit sc' Luig; e n' ket rās e cbukurüne si duhej at lter ci ꝛꝛam perpara.

KREU I TREMꝚET

C' discīr t' maꝚ kiscte me dek; bie i ligh.

Ani prî me gnikto scarte ci ꝛꝛam deri tesc u munnue Gioni me e cbukurue scpīrtin e vet me hsnere giꝚꝚ sojit, por sidomos m'u nnec per giꝚꝚ dit mâ daha n'dasctnī t'Tencot, pse dasctnija e Tencot âsct marimi i giꝚꝚ scéitnīs. Cisnci c'n'lmīnī t' vet ja pat zâjen ktsne scarteve; c' m' ather e

sckoci cêmren e vet prej sênneve t' ksaj dargnâ, e c' se kjè giâλ s u munnue per tjeter giâ vec se me ja kusctũ hstsu cêmren e vet t'maʒit Zot, e me jetue vec per'tê, mas asò fjalse ci pat ʒʒan i sc'Pali: « Jetoi, por jo tesc vet: jeton n'mũ Jecu Krisctì ». N'sênne 1620 vsrtsti ci iscte vũ me e fitue me giʒʒ cêmer kjè pervuitλeku, e t' gnoftunit e vedvedit der n'vjet ci erʒ, as mos me pas hâ kar gni t' mir perpara sckrou n'gni teftër kto fjal; « ʒʒac: gnitesc fλova ». Giʒʒ mukajetin m' ket vjet i kiscte me e fitue dasctnĩn e Tencot, e me e sckue jet dit m'dit, e sahat m'sahat; pâ mennue aspak per mot ci vjen. Voit gni her me gni gezuit t'mocm n'gni Kisc t'Zojs; e kah kʒʒescin rã biseda permî nghuscλim e rahatî t'maʒe ci kan rughuλtart kũr desin; e ks Gezuiti i kalzote Gionit se ai vet kiscte pã scum e scum vet ci kiscin dek n' Koleg t' Roms me gni rahatî ci s e kã scocen. E masannej i ʒʒa Gionit: Vet i hâj duvã Tencot ci t' desin sepîrti i êm, me dek t' scêjtnave. Por Gioni me itãt beli e me tsmenã, por eʒê me cêmer e acikλek

ju sūλ e i ʒʒa: Po lum Eotnija, por do t'ʒʒona perpara: T'jetoja sepīrti i êm si jetoin seêjtnat, me ʒʒan masannej: T'des sepīrti i êm si desin seêjtnat. Ks gecuiti tui nnie kto fjal prej gni dialit ci i maite itāt giʒʒ kuj, e ci s kiscte adet me i fol kso doret kerkuj, mūr vesct fort mir sī u mannote Gioni me jetue mir, me mujt masannej me dek mir. Gni mui perpara se dic tuj biscdue me gni tjeter gecuit, i ʒʒa se tesc mâ kur gni sêmn nuk ja nghrete sêmren n'ket tok, e me ja pas ciue deken Eotsn s kiscte pas kurr far corit. Gni tjeter her i ʒʒa gni mjescirit t' vet se ju sckrite cêmra prej discirit ci m'u basckue mē Tencon n'Parric Mjescti e pveti a iscte rabat n'sepūrt sī mos me drasct aspak n'at cias t'rrepi. E Gioni i pergegi e i ʒʒa: Me m'lan me cghjeλ mue cka m'kā cēfi, vet kiscem me bā gna disā dit Esercizt; por eʒè mos me mujt me i bâ, des rabat. N'kto dit mâ t'mrame perpara se dic iscte porsi gni nīri ci e kā mênnen n'Parric, e vec korpin n' tok. E Eotsn i ciote do nghuscλime e do discrime n' cêmer me e

bâ ghâdi per Parrie; e hera he me u scfrâ ʒʒote gnato fial t'sckrûmit scêit: « Discroj me dêk; e: u sckrina dasctnijet ». Por nuk i bâte cêmra me ja lsp acik deken t'maʒit Eot, psè s dite cka dote mâ fort Eotsn, e cia iscte mâ per nnër e lavd t'tij. Por Eotsn i bâni maghbûλ discrimet e Gionit, e i ʒa gni scêj se kiscte me i fal scka i discrote cêmra. Persè diten e fests t'scêitit sc' Ignaz i tokoj gnaj msim ci ʒʒot Jecu Kriscti: « Kcarnî, rrini ciût, e lutnju, pse s dini kûr â vakti » ci kâ me ju cine deken Eotsn. Ani Gioni mûr vesct porsi me i ʒʒan Eotsn: Banu ghadi, se sepejt kam me t'ʒʒir prej mejet. E voit e ja cili mênneu e vet gni miesctrit ci kiscte, e do tjerve. Por tuj e pâ t'scannosct e me kavet scam kerkusc nuk i zûni bes se munn t'diste kac sepejt. Por nuk nghjati scum e u pâ se Gioni nuk u rrêjt.

Me pès dit t'Ghusctit ci âsct festa e Eojs bêkûme, fiλoj m'u smue, e i erʒ pak giak prej ghojet; por Gioni nuk pat kujdes; e at dit ci nuk kiscte scholλ, vojt, me sok t'vet m'u henghletis n' vnesct. Ne nesri i

pari i knnimeve e cioj n'gni Koleg me fol per sênne knnimêsc; e Gioni pā ja prit voit e foli me kac dije e urtī sā giɛɛ kusc u binnte e ja falte nnērs Tencot. Por masi ju desct me sckue n'at vênn n' pik t' ceeghut, e ligha u sctue mā dahà: fiλoj me i arɛ giak mā scum, e e xûne do eɛɛe t' fōrta. Ani ne nesri Gioni me i nnighjne suλeve vet sckoj te i Pari me ja kalxue haλin e vet. I Pari tek e pa t'marūm n'fisr e se i kiscte tret boja, e pveti a iscte i ligh, a cia kiscte. Gioni fiλ e per pê ja kalzoi t'lighen e vet; e i Pari i urɛnoj me sckue e me rā n'dascek; eɛê bâni si i urɛnoj i Pari. Sā u vû n'dascek, e pveti me cesc laikoja ei i bâte hasmet e i ɛɛa: Po mir, more Vλā, scka do me bâ ktu? E Gioni i pergegi: scka do i maɛi Cot, pse na jena n'dor t'ti. Mi von erɛ me e pi gni Mjescter, e Gioni me ghacmên n' cêmer ja prûni n' mênn guat msim ei ɛɛac se i tokoj n'at mûj, e i ɛɛa se majte ucdaj t'maɛe se do t'vertetohej, e se do t'diste at muj. I sckoj kec nata, pse s munn t'maɛi sât. Ne nesri ei iscte e dîle u kunghue n'dascek. Gionit

i dote sêmra m'u ciue e m'u vû n'tok, por masi iscte kac i ligh, nuk ja ʒan isen, e vec u vû n'ghjuj mī dascek. S a msmcsm me e ʒʒan me ghoj me sā t'perscpirscm u kunghue ks i lumi, e at dit nuk foli per tjeter giâ vec se per sênne t'scpīrtit. Ju sctue gni ghrim e ligha, por s u dukte se iscte fort n'resik, bilè eʒê rāne n'uedaj se mnnn t'u sennoscte scpejt.

Por diten e sc'Lorenzit rā teposct me t'scpējt, e kac pā ksvct met sā ju duhei me i ʒan me hangher krse kater sahatsc. E pau i Pari se Gioni besa iscte n'resik, prannej vout te aj, e mas gni ghrim bisedet sī metne vetun ju snλ e i ʒʒa: Gion more, me dasct me t'ʒʒir prej vēdit n'Parric i maʒi Sot, a ʒʒue se kiscte me t'u hjek havāle nno'j sênn? Gioni me bac n'ghac ju ʃsnλ e i ʒʒa t'parit: Jo, kur giâ nuk m'hicet havāle; vec drue gni ghrim se Gecuitt e msmlecetit t'êm tuj pā se dic scoku i êm e se po des eʒê vet, nuk kan me ciue mâ nno kên ktu n'Rom me zân; e prannej munn t'bâjn vakī se ftofet gni ghrim dasctnija nner kto da msmlecete.

Per pun t'ême t'bâjn Eotsn si do vet; eɤè pse vet kam mâ discīr e ma cēf me dek se me jet giaλ n'ket tok t'sekret. U binn i Pari tuj nie kto fjal prej gni djalit t'rī, ci me rrnue giaλ kiscte mujt me punne scum; e kūr u nis i urɤnoj astahaɱegīs mē nnêj aj vet, o me e lân scokun naten me e rūjt Gionin, pse i kiscte kec sêmra me bjerr gni nīri kso sojit. Naten Gioni s munn t'fjet, e vec bisedote per sênne t'perscpīrsme; e astahanegija i perkiti dē-ɤin me pā si iscte, e e get se gnimênn iscte i ligh fort. Ani ju suλ e i ɤɤa: More Vλā, a t'kā ɤɤan giā i Pari, pse mue m'duket se â mir m'u kunghue neser. A m'u kunghue per vjatik? e preti Gioni. E lajkoja i ɤɤa: Po pse m'ha mênnja si skā usdaj scum per scmed. Ather Gioni kzei prej sênnit, u eine me mnei n'dascek e e mur n'ghrak lajkon, e e scterghoi me i kalzue sī cēf t'maɤ pat per at haber. Lajkoja tui pā ket pun u vù me kiā, e kac fort kjāte sū s munn t'flitte. Por Gioni i bâte ghajret, e i ɤɤote: Mos u trisctò, more Vλā: t'bâhena ghadi! Haber mâ t'mir

se gniktë nuk kisce mujt me m' ꝛan; oh c'ghacmënn kā sëmra e ëme. Masannei mūr n' dor gni krꝛc, e fiλoj me ju lut Jecu Krisctit gniscti: O Eot i ëm, ti mūr e di se vet pës tejet nuk duc tjeter giá; ti kë kën gizꝛ mon hacna e ëme, e hacna e ëme kë për t' kën gizꝛ mon. Lajkoja ci i bâte hasmet, tuj nnie kto fjal kac t'amla kjīte exë má fort, e masannej mur sëmer i ju lut Gionit me bâ rigjà per' të kūr kiscte me sekue n' Parriz, e me i zjerr do hire. Ele Gioni ja ꝛa besen se po. Masannei i ꝛꝛa lajkos me marr me sekrue gnikto fjal ci ꝛꝛa: « Po i lspi nnim e t' falun t' Parit t'gizꝛ Scocnīs, e po m' vien kec se kam kën kac i pa dëj n' ket Scocní t'barꝛ. Po ju falemi nners fort e fort dasctunes Nans s' ëme Scocnīs t'Jecu Krisctit per gizꝛ atë t'mira ci m'kā bâ, exë pse vet isce kac i pā dëj. Po ju falemi nners Sunntarit, e Mjesctrave t' mī P. Frano Piccolomini-t, P. Orazio Grassi-t e gizꝛ tjerve per munn ci kan hjek per mue. Po ju falemi nners P. Ministrit e gizꝛ Vλacneve astahanegī ci po m' bâju hasmet me kac dasctnī. Po ju

falemi nnërs gjɛ̈ɛ̈ gnatsne ci kan arɛ̈ me m'pā nner kto dit ci kjee i ligh. Diseroj me m'a setrue per tok dəsecekun kür kam m'u kunghue, e kam cëf t'vīn eɛ̈ë Vλaenit e Kollegs t'risctavet. Masi nuk munn t'i marr nghrək Vλaenit e mī, po i bāj rigjā Sunntarit me i marr n'ghrək ai vet o nnoj tjoter kuse per mue, si ásct adeti. Kam discīr me dek vesenn me petk t'Scoenīs s'on ». Gniscta urɛ̈noj me sekrue Gioni, e masannej ja cioj ket leter t'Parit, e u nloɛ̈ n'vedvedi me mënnue per sënne t'scpīrtit, e mos m'u habit aspak nner sënne t'ksaj dərgnā t'sckret, ci do t'a lëte me t'scpējt.

KREU I KATERMɛ̈ET

Merr sakramënnet e mrama,
e sā nghuscλim pat se po diste.

N gjasct sahatin naten lapi me i fol t'Parit t'vet; ja ɛ̈ɛ̈irme me t'sepējt, e erɛ̈ pā prit hic, e get se Gioni u bāte ghadi me sckue n'Parric. Ani i bisedoj Gioni per sënne t'scpīrtit vet, e masannej u kscλoj

me' të si kiscte cakon. Masannej e pveti t'Parin a ɀɀue kiscte kën mir me u rrfse per giɀɀ ato viet ci kiscte nnëj n' Scocni t'Jecu Kristit; por i Pari ci e gnifte fort mir, e ci e dite së i kuλnscm n' sepirt iscte Gioni, i ɀɀa se jo; e Gioni nuk bani ca. Së iscin basck, hini mrënn astahanegija e ja ɀa t'Parit at leter ci ɀɀam pak sepri. E knnoj i Pari, e i pelcej fort, e ɀɀa se kiscte me bá giɀɀ scka i lapte. Bilë i Pari vet sckoj ne nade te t'risetasit me ju ɀɀan se tek t'u cioscin, t'u vescin me sckue n' kisc se do t'ju nepte Gionit Voji scëjt e Kunghimi. Gioni ci mënnote per giɀɀ scka, ju lut gnatï ci i bâte basmet, me ja lë kamt pse dë t'a lassein me Voj scëjt; kac itët kiscte per kot Sacramënn. N' let sahatin rë kamona m'u ciue prej dssecekut, e do Vλacen sckoscin nner od t' giɀɀve me ju kalzue se do t'ju nepscin sakramennet Gionit. Ju perceɀɀ sctati giɀɀ kuj kah nnine ket haber; e giɀɀ kusc bertitte e ɀɀote: Medet per në se c'Vλë t'mir po bjerrim; e giɀɀ i zili scpejtote me sckue me pë kur ja nepscin Sakramënnet. Ja

sctrūne prā dəscekun per tok e e vescne me petk t'gecuitve si kiscte pas Isp. N'kac giɀɀ kusc iscte hacer u vû vrep, e sckoj nn'od ku iscte Gioni; e tui e pā ket t'lum sctri n'tok tui fol me cémer t'nnecun me Jecu Krisctin e me Eojen e bèkūme derɀscin lot pā prā. N'tet e gisɜ erɀ i pari me scéjtin Sakramênn, e e perzieλscin scum mesctar e gnata t'risctasit ei pst Isp Gioni. Sa hini mrênn sakramêmni, u ciue n ghjuj Gioni me nnim t'dɜ vetve ei e mascin per krahsc. Masi u ɀɀa urata *Confiteor*, kūr Mesctrari merrte me e kuaghue Gioni cili ghojen e ɀɀa gnikto urat fort t'divocme: Une besoj e bâj discmī se n'ket Sakramênn âsct ver e verte Jecu Krisctī i Bīri i Atit Pusctuscm e i Eojs bèkūme Virgines Mrī. Po e bâj discmī se dūe me dek taman Bir i sakt i scéjtes Am Kisc Katolik, Apostolik, t'Roms. Bâj discmī se due me dek taman Bīr i Eojs bèkūme. Baj discmī se due me dek Bīr i Scocnīs t'Jecu Krisctit ». Tuj nnie kto fjal atò ei i rrīscin afer u vûne me kjā. Por eɀê mâ fort kjāne kūr Mesctari tui ja ɀan Kunghimin ɀɀa gnato fjal ac t'dasctuna

ci urɣnon me i ɣɣan scèjtja Am Kisc: « Merre, o vλa, vjatikun (t' perzjeλunin n' uɣ) e korpit t' Eotit t' on Jesu Kristit, i zïλi t' rüjtu prej anmikut t' mrapsct, e t' cioft n'jet t'pā sosme ». Sī u kunghue uli krɐst e i vûni dürt krɐc n'parcm, e s bâte tjeter gia vec se me e scfrâ cëmren me t'dasctunin Jesu Kristi ci kiscte arɣ me e pā, me e marr masannej me vedi n' lummī t' Parricit. Si e vûne n' sctrat t' vet lɐpi Vojimin scéjt, e ja ɣa i pari. E kiscte oden plot me mesctar e me Vλaccu Gecuit, e tek fiλoj Mesctari me i ɣɣan fjal ci ɣɣohen kur nepet Voji scéjt t' giɐɣ fiλûne me kjī kac fort sā Mesctarit vet i viscin lot e me ci munn t' i ɣɣote uratt; por vec Gioni s lote hic, e rrite me rahatī e nghuscλim t'maɣ, me dör gnit, e me sâ kah cïλa tuj mënnue per Sakramënn ci iscte tui marr; masi t'tan kjāscin Gioni vetun i pergegte mesctarit. Masannej ju lɐpi nnim t' giɣɣve per nasihate t' keija ci belcim ju kiscte ɣan. E pveti s dī kusc a dote nno'j sënn per nghuscλim t'ɣémers, e Gioni e ɣɣiri prej vedit t' Parin e i ɣɣa

n'vesc: N' t' u dukt me uꝯ Eotnīs s'ate, ꝯꝯuj Vλaɛneve mĭ sø ngbuscλimi mă i maꝯ ci kam n'ket sahat â cikø: se c'se jam n' Scocnī t' Jesu Krisctit nuk m' bjè n'mènn se kam bâ nno'j ber me vuλnet nno'j mkat t' falscm (venjal) e s kam lân pa krø kurr nno'j suλ. t' Urꝯnit, e nno j urꝯun ci m' pat ꝯan nno'j i Par; vet po t'a lâ giꝯꝯ punen tøs. T'parit ju duk fort me uꝯ me i kalzne kto sênne, pse munn t'merrte kiꝯꝯ kusc nasihat t'mir ꝓrej' sisc, e jau ꝯꝯa gnatøne ci iscin n'at od; e ata tuj i nnie kto fjal kjascĭn eꝯè mă dahà pse scifscin se c'scéjt po bĭrscin; e c'm'at her e mājtne per t'sakt se Gioni do t'diste scpejt, jo se nuk i kisete ꝯꝯan kurr atò sênne. Masannej lepi icen me i marr ngbrøk giꝯꝯ gnato ci iscin n'at od; ele i mŭr, e u nnalte me se t'ziλin tuj ju ꝯan nno'j ciortim scpĭrtit, e tui ju premtue se kiscte me bâ giꝯꝯ scka i porositscin.

Duket se i maꝯi Eot ja bâni ecber Gionit diten e sabatin ci do t'diste. Masi i mur Gioni Sakramênnet e mrama, i Pari sckoj me ꝯꝯan Mesc, e ju lutte Tensot me

ja nghjat Gionit jeten; base n'at cias Gioni ju suλ. e ju ʒʒa disāve ci i rriscin afer: « Sunntari lufton per mue porsi Jacobi, por s kā me mūjt ». Ds tjera her ʒʒa at dit: Sunntari m' hân luft mue, por s kā me mnjt. Drue se tuj punue kso doret i kunnerstohet vuλness t'maʒit Eot. Ja ʒʒane t'Parit kto fjal e getne se gnimênn aj i kiscte bâ rigiā Tencot me e pscture Gionin; por s â pun me e pas dft Gioni ket sênne prej tieter kūj, vec se prej s'Tencot. T'giʒʒ t'scpīs doscin me nnêj ciūt at nat me e rûjt; por i Pari nuk munn t'i la t' tan, e disāve ju ʒʒa me e rujt Gionin, tiert i cioi me fjet. Gioni mast nuk munn t'puscote me korp, puscote me mênne n't'maʒin Eot tuj ju lut pā prâ, e gni her gnêni e pveti scka kiscte ci po gimote, e Gioni i ʒʒa: Po i fnlemi nnērs t'maʒit Eot se m'kā ʒʒir n'ket Scocnī t' vet. E pveti gni mesctar a ʒʒue kiscte cef me i knnue nno'j liber, e Gioni pergegi: Merre jeten e sc'Luigit, e m'knnō gnat vênn kû flitet per dek t' tī. Mūr me knnue Mesctari, e kūr knnoj se i sc'Luigi nuk u iʒnue as gni her nner atō dit ci

kjè i ligh, Gioni ju sūλ Jecu Kristit t'Krɛcɛum e i ɛɛa: M'fal o Eot, n'pacia nno'j kabahet n'ket pun; por s dī a kam ghabue nno'j her. Kah nniu se se'Luigi ɛɛa uraten *Te Deum laudamus* kūr ja prûne haberin e deks, eɛè Gioni desct me i perghiā, e ju lut scokve me e ɛɛan basck me' tè ket urat. Lapi Krɛcín, e ja vûne n' dor, masannej hoc prej fstit Ruzaren e Eojs e e liɛi per Krɛc; lapi eɛè librin e sulèvè t' Scocnīs e tuj i mājt mner dūr basck kto sênne porsi gni tub lulesc, cioi cân e ɛɛa: « Gnikto trī sânne m'kan pelcise giɛɛ mon; me kto des rahat »; e i puɛte e i vûni mī cêmer. Ne nesri fort nadje erɛ me e pā i Pari e i urɛnoi me ju lut Tencot per semned t'vet, per n'kjoft mâ lumnī per t' maɛin Eot. Kɛɛej prep i Pari e i ɛɛa: Tui ɛɛan Ufizen kam has m'gniket urat taman per tas: « Foscgne e ême, mos kī frigh se vet jam me tas, ɛɛot Eotsn. N' dalsc neper ejerm, nuk kā me t'hà colum flaka, e s kā me t'u gnit ēra e ejermit: kam me t'pɛctue prei dūrsc t'kcive, e kam me t'hjek prei dūrsc t'fājtorve »;

Ani vet, i ʒʒa i pari, mäj ucdaj se giʒʒ kto sênne kan m'u vertetue n'tas. E Gioni i pergegi: Mäi ucdaj se po; por me nnim t'Eojs bëkûme; e i ʒʒa prep gna disä her kto fjal me vëdi. Kûr rrite vetun, o kûr kiscte pak vet nn'od ju lutte pä prû e me giʒʒ cêmer Eojs bëkûme Nans s'ou, e i ʒʒote: Mos m' braktis, o Eoj, mos m' lën me cêmer t' ghannüscme: vet jam at bïr, e ti mir e di se t'a kam bâ bë me kën giʒʒ mon at bïr. E Eoja e bëkûme nuk e lscoj kurr doret kti t' lumin, e u bâ fort mukajet per' të.

U ʒa cäni neper sepï se Gioni kiscte fol acik per dek t'vet, e prannei haλk scum erʒ me e pä; Gecuit, Priften, Ipesckv. Gni ksisc tai kʒʒe n' scpï ʒʒa se Gioni iscte gni Ejλ e jo gni nïri ci rrite n'at dascek me rahatï t'maʒe as mos me pas kurr gni t' kece. Ma von erʒne me e pä do hecima. e getne se iscte tui e marue jeten e vet. Ani Gioni ju fali nnërs fort, e i ʒʒa gnenit; Po sckojm, Eotnï, po sckojm. Po kû? e pvetï ks. E Gioni i pergegi: N'Parrie. Ju porositi hecimi m'u lut per'të n'cïλ, e

Gioni ja ʒa besen. Me isen e t' Parit giʒʒ ginnja e scpīs kū gni kā gni sckūne nu'od t' Gionit me ju perscnned per t' mramen her, e i lspscin nno'j kscīλ per scpīrt. Gioni eʒè pse iscte loʒ fort, genè i pritte t'tan me t' maʒe dascinī. Gnènit i porositi me pas divozion t'maʒ per Eojen e bēkīme; gni tjetrit me ju ʒan fort urats; gni tjetrit me i krse me hakikat giʒʒ suλet e Scocnīs t'Jecu Krisctit; do tjerve kac mir ju foli per sènne t'scpīrtit, sī u dukte se Eotsn ja kiscte cblue sènnet e mscehta t' tsne. Nner tjer hini me e pū eʒè gni gecuit i rī, djal gnicet vjec i perscpīrscem e pū kurr far lecet n'scpīrt. Tek e pū Gioni e mūr me t' mir, e e ʒʒīri per èmen: Mramja e mir, morè Vλā Ejλ.; e i ʒʒa m' u ul e me i nnèj afer. Ka djali, pse i vite kec me e bjerr Gionin, i ʒʒa: I lumi ti, morè Gion, se po sckon kac scpejt n'Parrie me e ghcue t'maʒin Eot. Oh! me e pas eʒè vet ket baft! t'kam lakmī besà. Gioni e nniu me bac n' ghac, e masannei i ʒʒa: Eʒè ti kē me m'arʒ mrapa scpejt; e ja la fjalen se kiscte me ja porosit ket

pan t' maxit Zot. E gnimënn lâni vakī si pat xxan Gioni; cisnci ghadi mas dəs vjetse, base n' at od ku dic Gioni, n' at sctrat e me vjet si Gioni, dic exë kə djal i lum; e perpara deket ja prûni n' mënn t' parit fjalen ci i pat lân Gioni atbot.

Met mâ i mrami gni tjeter gecnit i rī ci i xxoscin ëmnit Kol Radkaj ci iscte scoku i Gioni e kiscte hater scum per' të pse e majtte per scëjt; e gixx kscilet e ciortimet ci i nepte Gioni i merrte me gixx cëmer si me pas kën Rrfəsi i vet. Exë Gioni tûj pā se mnnn t'i vīte per scpirt, i bite mrapa e e msote mir. Ani prā kūr e pī afer vedit e mūr nghrək e i xxa: Ce, more Vlla, se gnitesc po t'marr nghrək e po t'perscnnedem per t' mramen her, e s kam me t'fol mâ kurr n'ket jet. Ti e di se t'kam dasct sā kjec n'ket tok; kam me t'dasct exë prei cīket. Kola tui nnī kto fjal filloj me kjā, e me sâ plot me lot i rā nner ghjuj e ja luti Gionit me i zjerr n'Parriz prej Zojs bëkume gnato hire ci e dīte se kiscte nevoj me e fitue scëjtnīn e vertet. Gioni me t' maxe dasctnī ju sull e

i ʒʒa: Po, me giʒʒ sêmer kam m'u lut per kto hire, e kam me t'xjerr eʒë hirin ci me e captue mir vedvedin e me ju ʒan fort urats. Nnic kʁ djali i ʒʒa Gionit: Gion, m'a ʒʒuj gnimênn t'drejten: a kujton se kë me dek sakt neser? Gioni u nnal gui ghrim e e keʁri n'ftʁr; masannej cioj can e ʒʒa: Po, neser kam me dek. E pveti aj: A ʒʒë kam m'u get vet ktu kür kë me e ʒan sepïrtin? I pergegi Gioni; Mannon m'u get. Masannej kʁ Vʎau tui nnëj n'ghjui alë ju lut Gionit me ja ʒan bëkimin; por Gioni pse s iscte Mesetär nuk dote me e bëkue. Ani kʁ nuk e la por pë prå e pa puscue ju lutte me ja ʒan bëkimin masi e kiscte dasct kac fort. Gioni mos me e lan me sêmer t'ghannüseme cioi doren e e bekoj dʁ her.

KREU I PESMꝼET

I bân me dasctaĩ scartet e mrama e des me rahatĩ e nghuscλim t'maꝼ.

Kiscte kec iktiλi me pã se Gioni rrite kac rahat pĩ kurr far frighet, e deset me e tracue gni ghrim. Por duket se Gotan e bâni me dĩt perpara; masi Gioni i ꝼꝼa trĩ her gnatĩ ci i bâte hasmet, m'u lut per'të pse sceitani dole me ju hjek havãle; e ket dit mramje afer akscamit ju lut gni Mesctarit ci e gnifte, me mnéj me e rũjt at nat pse sceitani do t'a tracote scum; eꝼè Brfssit vet i ꝼꝼa: Sunde kam me luftue; e t'giꝼꝼ i ꝼꝼoscin me mãit nedaj n'Eojen e bẽkũme e n'Ejλin e Rojs t'vet. Erꝼ me e pã gni scok i vet, e Gioni i ꝼꝼa: Kam me t'porosit scéjtit se'Luig. E scoku: Po si? a do me na lan. Po, i ꝼꝼa Gioni; neser para misditet kam me dek. Iscin muse me haλk oda e'tĩ, hajati e giꝼꝼ odat ci iscin afer, pse giꝼꝼ kusc discrote me e pã tui dek. I pari me ci munn t'i cioj me

ſjet kto djelm e mesctar, e ju ʒʒa ſjalen se me pas kên recik ci me dek scpejt, kiscte me i cine giunmit. Mjesctri i'tī kūr u nis i ʒʒa: Gion m'prit e mos u nis pa mue. Mas kī frigh, i ʒʒa Gioni, se kē me kên ktu kūr t'des vet. Disī tui e vû ore t'lighen ci kiscte, ʒʒoscin se do t'diste tui fol. Gioni kūr i nniu kto ſjal, ʒʒa: Po kam me dek tui fol; pse dse hire i kam lsp Tencot, o me dek n' usctrī tuj i rrfse nicamt ci luftoscin n' Fjinder kunnra fesctrèmtve, josè me dek me giʒʒ scise korpit e tui fol; ani prā sukt Cotsn kā me m'a hâ ket nnër. Nnëjne me e rüit at nat tre Mesctar, e mas gni ghrim heret i ʒʒa gnênit Gioni se pun e mir kiscte kên me ja porosit ather scpīrtin pse mâ von s kiscte me pas vakt kac t' mir. Ani ja porositne scpīrtin si do scëjtia Am Kisc. Masonnej u munnue me puscue gni ghrim, por nuk mujt, e prannej u sūλ e ſiλoj me knnue *Ave Maris Stella* me gni kajde fort t' bukur, e me t'scpejt i la ſjal tjera e knnoj ato ſjal. *Monstra te esse matrem* (Kalzò se je Nan). I ʒʒa Astahanegija mos m' u loʒ;

por Gioni i pergegi: Duhet m' u scênnue tesc; e ju lut prep mesctarve m'u lut per'tê pse kiscte frigh per diaλin e maλkūm ci do t' ju hicte havāle. Gni asò mesctarsc e msote me ʒʒan do urat e i ʒʒa: « Tesc duhet me e dasct Jecu Krisctin e Eojen e bekūme ci e kë dasct n' jet, e kë me e dasct n'fiλ t'mordes; » e Gioni ʒʒa: « Eojen ci jam munnue me e dasct n'jet, e ajò kā me m'dasct m'fiλ t'mords ». Prep i ʒʒa mesctari: « E t'dɐ keni m'u dasct për giʒʒ mon e jets »; e Gioni pergegi: « Gniscti maj ucdaj ». Masannej i ʒʒa ai mesctari: « Gion, me pas, gni mī sêmra a kisce me e dasct Eojen me gni mī sêmra? » E Gioni i pergegi: « Kiscen me e dasct me gni mī sêmra ». U setâ nata tuj bâ gnikto scarte divozionit, kūr u duk se Gioni fiλote me fjet gni ghrim; për me t' sepëjt diktoi se ai vakt nuk iscte vakt me fjet, për me luftue kunnra scejtanit; cismci u sūλ me t'scpëjt n'dascek, e me sâ kā cīλa i vrâtun n' fter e me buc ci i driʒscin bertiti e ʒʒa: « Jo s kam me e bâ kurr ket pun; une me t'fɐe tɐ, o Eot? O Eoj, s due me

e ſse kurr t'ann Bīr: Mà mir me dek'i cet mī her, gni cinn mī her, gni mī mī her; e sckoi tui ɀɀan: gni mī mī her, gni mī mī her ». Ja nnīne cânin gnato ci i rriscin afer me od, e me t'sepējt vojtne me e pā e getne se isc loɀ e turbuλue fort, e hiɀto kraht; mas gni ghrimet i ɀɀa scéjtanit: « Hiciu knnej, scejtan, hiciu se s kam frigh per'ıss ». Giɀɀ kusc u get atš u vù n'ghjuj m'u lut per'tê, e i nepscin uj t'bëkūm. E Gioni tui marr n'dor Krscin, Rucaren, Reghuλat e do reliquie ci kiscte, ɀɀ»: « gnikto jun arm e mija ».

Masì n marue ks soj cenghut, e u rahatue mir, gni Mesctār mūr me knnue kadāl litanīt e Eojs bëkūme, e Gioni i sckote mrapa tui knnue eɀè aj. Por lajkoja ci i kāte hascmet ja perkiti dëɀin e pau se nuk kiscte mā takat, e pak vakt munn t'jetote giśλ. Prannej vojt e ɀɀiri t'Parin e do Mesctar tjer nadje fort heret. Erɀ i pari e i ɀɀa Gionit me bà me fjal t'sckurta punt e fès, t'sepness, t'dascinīs e t'ɀimtunit gnisctù: « Besoj, o Eot; Sepnesoj o Eot; T'due, o Eot; Po m'ɀém per faje, o Eot »

I msoj eʒè me ʒʒan ket urat tjeter: « Asct hacer, sémra e ême, o Eot, âsct hacer sémra e ême ». Masannej i eili jasct tjert e e rrfeu per t' mramen her. Masi dûl i Pari hini Rrfæsi i Gionit me fol e me bisedue me'tê. Ather i kalzûne t'Parit se at nat ju desct Gionit me luftue me djâλin e maλkûm; ani kʁ kʒʒej te Gioni me e pvet se cka kiscte bâ vakî; por Gionit ju kiscte marr ghoja e smunn t'flitte hic.

Sî ju ʒa kʁ haber tjerve hine t' giʒʒ n' od t' tî, e u vûne n' ghjuj reʒʒ e reʒʒ dæscekut m'a lut per'tê. Gioni rrite n'scpin e kiscte n'dor Krscin, Rucaren e Reghulat ci i scîkiote pâ dâ; iscte batan n' vedvedi vec por nuk munn t' flitte. Nnéjne ghadi kater sahat tui n lut n'ghjuj per'tê, e Gioni tui i luit perpiet kalzote se i pelcescin kto sênne. Kiscte cêf fort me e lagh me uj t'bêkûm, e scum her u munnue me e avit te bust Krscin me e puʒʒ, e me nnim t'nnokuj e avitte, e e puʒʒte mo giʒʒ cêmer e me dasctnî t'maʒe. Ju vîte kec dîsâve se nuk u vertetote cka kiscte ʒʒan perpara Gioni, se kiscte me dek tui fol,

masi gi‡‡ sénnet tjera ci kiscte ‡‡an u vertetûne: por Gotsn nuk i la me cémer t' ghannûscme. Mas gna tre sahatsc e pau miesctri i'tî se Gioni lote buct gni ghrim, e prannej ju avit e e pveti a dote giâ. Gioni i mlo‡ sâ forz kiscte e ‡‡a: « Dscroj me fol ». I ‡‡a miesctri me e ‡‡ir me cémer, masi s mujte me ghoj, émnin e Jecu Krisctit; e Gioni u munnue e e ‡‡a e‡è me ghoj fort mir. Ani i pari ci kiscte nnéj me'tê kater sahat, tui pâ se Gionit po i vite fjala, e se iscin atê scum mesctar me e nimue, i ‡‡a: Gion moré, tese â koha ci t'‡‡am mesc; mos des perpara se me k‡‡se vet. Gionit i pelcej kø soj ur‡nit e i pergegi se kiscte me e nnighiue. Kür i pari iscte tui ‡‡an mesc, dûl prep me e tannue Gionin scejtani; prannej Gioni fλoj m'a trisctue, e porsi me pas frigh t'ma‡e, u sûλ annej e knnej e ‡‡a: «Nuk e kam bâ me vuλnet ket pun, eja t' k‡‡ejm n'scpî, eja t' k‡‡ejm n' scpî ». E pau mjesctri i Gionit, se po e tunnote djâλi i maλkûm, prannei ju sûλ e i ‡‡a: Gion, m' nnighiê mue, mos ‡‡ui vec se cia ‡‡am vet: Besoi,

o Ɛot; scpnesoi, e Ɛot; T' due, o Ɛot. Gioni i ʒʒote beli kto fjal, por si me t'pas mênnen tjeter kunn; e mas gni ghrimet cioi doren e me ɛɛλnen t' maʒ ʒʒa: « Eja t' sckoim n' scpī, s e kam bá me vuλnet, eja t' sckoim n' scpī ». Ather Miesctri cioi sân gni ghrim, e má me kɐvet i ʒʒa: Po, Gion; ti m'kē nnighiue giʒʒ mou; pse s po m'nnighion eɉè tesc? M'vênn vesc mue e mos bân tjeter giá vec se scka bâj vet. Hɐcmet i maʒ! Gioni tek i nniu kto fal se i urɉnoi miesctri u rahatue me'j her, e vâni buɛen n'ghac e s bâte tjeter giá vec se scarte divozionit. S dī si munn t'a tannoj scejtani kso doret Gionin; vec prej atɐne fjalve ci ʒʒa: « Eja t'kɉejm n'scpī ». duket se djīλi i maλkām desct me i zan cahmet per gni pun t' mir ci pat bâ; pse gni djal i rī mas tunnimesc t'djīλit desct me dal gni her prej Scocnās t'Jcsu Krisctit, e Gioni ci ja gnofti tunnimin u munnue giʒʒ se si me e prû n' rrugh t' mar. Ani prī scejtani pse s gête n' tê faj o mkat i nepte cahmet me kso far tunnimesc. Mis gni ghrimet her Gioni u duk se kerkote

nno kênn; e pveti Mjesetri kê kerkote, e Gioni ju lut me ja ʒʒir t'parin. Voitne me e ʒʒir me t' sepējt, e base ather e kiscte marue Mescen. Erʒ prā i pari, e tėk e pau Gioni, u hâ n'scênn kinse me i arʒ mir se e kiscte nnighine me e prit. Masannej fi-λūne me ʒʒan urat, e Gioni eʒė vet ʒʒote, por nė mram nuk munn t'i ʒʒote fort acik fjalt pse i iscte trase gni ghrim ghjûha; genė u munnote dēri sā i ʒʒote mir. Pak mâ von ʒʒan litanīt e Eojs bekūme, e Gioni kā gni kā gni i ʒʒote t' giʒʒa. Bilė bâni vakī se Mesetari lête nno'j fjal pse i trette mennja mas t'lighut, e Gioni ja ʒʒote aj vet fialen ci vite mrapa.

Ani prā mer gnikto searte t'perscpīscme kadal kadāl i sckote jeta, e me dit 13 t' Ghusetit n' sênne 1621 tre sahat perpara mjesditet tui e scikine me t'maʒe dasetnī Jecu Krisetin t' Krageūm ci e mate n' der me ftuaren t' Eojs e me liber t' Reghuλave, tuj e permênn per t' mramen her n' ket tok êmnin e Jecu Krisetit e t' Eojs bekūme ʒa scpīrtin e flutroi n'Parrie tuj e

lân ket tok t' sekret plot me halɛe. Kür die kiscte gni eet e dɛs vjet e pêc muj.

KREU I GIASCTMQET

Sã fort ju qimti giqq kũj per ket dek: e sctiju n'që Gionin.

Tek rã kumona me bã me dît se kisc dek Gioni, giqq scpija ci at bot nuk iscte zân nghan me e pã t' dekuniu, e me ja puqq dûrt e kamt. E scikjosin n' ftɛr pã dã, e nuk u nghisein kurr; e ju dukte si me fiet. Sã e nnîne kumonen mjesctrat e djelmt e sckolɛs fillûne me kjã e me derq lot; bilë do mjesctra i lân ato sênne ci iscin tai qqan n' sckolɛ, e murne me e levdue Gionin, e scêjtnîn e maqe ci pat. Kãr kqqei n' scpī fmîja e sckolɛs, ju qa shni giqq Roms se kiscte dek gni scêjt, e prannei halɛk scum voit n' kisc t' Nunziats me e pã Gionin. Giqq kusc dote me e prek me ruzare, e discroscin me pas gni ghrim petkut ci kiscte n' sctat; permasi qqoscin se gni ciore tui e perkit korpin e Gionit

e kiscte fitue driten e sêve, e do t'lig tjer e kiscin fitue scnneden. Gni djal i rĩ e pau se Gioni e kiscte krat reʒʒue me reze, e bâλin e kiscte t'ebukurūm me igĩ e gevahire.

Mos me bâ teper kaλabλek e ciune korpin n' sakristĩ: sckūne me e pâ giʒʒ gecnitt e scpīs ci discroscin me e pī e me e perkit pa nghut. Do t'ja cilne dereu eʒé do vetve me resbe e t'mʒsi ci s kiscin muit me ju avit Gionit kūr iscte n' kisc. Dikusc kiscte prù do tuba rucaresc me e perkit me' to korpin e Gionit, dikusc e perkite me nno' j ric ci ja vête mĩ fisr e masannei e merrte per ilag t' vet. Sâ e nniu kaλku se dikusc kiscte hi n' sakristĩ me e pâ Gionin, kac fort u lut sâ ju desct gecnitve me e prù scum her n'kisc korpin e'tĩ. Scum ipesckvi e mesctar t'mʒaj hâne rigiâ mos me e scti n'ʒe at nat Gionin por me prit deri ne nesri pse kiscin eëf me e pâ e me i nnéi sfer.

Si u sctâ nata gni Gesnit ja zūr bacretin n'ghercele, e masi Gecnitt e fisit t'ĩ kiscin lsp me pas nno' j sênn t' Gionit, ja hocne

ɛ̀mren e mas gna disā mûjse e ciune n'Fjander, e eʒè n'dit t'socme gïnnet n'Kolleg t'Gecnitve n'Lovanio. Lum kusc munn t'pat nno'j giâ t'Gionit; ja mūrne giʒʒ fughuret e sénnet tjera ci kiscte; scum dijetar t'fört lspne me pas Rucaren e'tī, o nno'j sekrim, o c'far do giâjet ci kiscte perkit Gioni; e i mūrne giʒʒ cikrijat e ods t'tī. E majtne Gionin pā e scti n'ʒē ds dit. Nnic me katermʒet t'Ghusetit ne mramje e vesene korpin e'tī me gni petk tjeter, pse t'parin ja kiscin prē e zoptue haʎku; masannej e vône n'gni ark drâmit e persøprī ja gnitne gni rras plumit kû ja sekrūne émnin e'tī, e e sctine m'vorr n'Kapel t'scéjtit sc' Luig, hasc n' gnat vorr kû pat kên vû perpara sc' Luigi vet.

KREU I SCTATMҪET

Eotɜn ju kalzon disāve lumnīn e Gionit: do mrekuλī ci bâni Gioni perpara se e sctine n' ҫē.

Giҫҫ kusc e gnofti Gionin stim t' maҫe pat per'tė, e e maiscin per scėit t'maҫ; e vet Eoti desct me e rrit nnēren e Gionit e ju kalzoi do nnjereve t' perscpīrscem lumnīn ci kā n' Parriɜ, hėm me t'dukuna, hėm eҫė me mrekuλī.

N' at Golleg kû dic Gioni iscte gni lajko gecuit, nīri me Temcot e i perscpirscm fort. Kūr i marote punt e veta e i delte nghae nmo'j ghrim ҫҫote urat e bâte scarte t'perscpirscme, e disā her ju duk Eotɜn e Eoja e bēkūme. Ani kɜ iscte i ligh kūr dic Gioni, hilė eҫė e maroj jeten e vet mas gnā disā mūjse. Kater sahat perpara se dic Gioni kɜ Vλā iscte tni ҫҫan urat si e kiscte per adet. Tni u lut ju duk me pā se u cil cīλa, e behi mejher gni taft i bukur e i scnnritscem fort, e mī ket taft

rrite Goja e bëkūme e hapte n'cīλ me dë scéjtna. Gnénīn s e pau mīr, pse rrite mas Gojs, por prej petkut ci kiscte ɀɀa sè iscte i sc'Luigi; tjetrin e pau mir n'ftar, e gnofti se iscte i Lumi Gioa; iscte vesc me petk t' Gesuitve, e ftaren e kiscte n' scenn, sā me t'a knac zëmren. Hapscin prā n' cīλ gixɀ bask, e ja duk ktī se atò hine n'gni fusc t'bukur, kû iscin scum scpīrtna t'Parricit kû Goja e bëkūme ju kalzoi scpīrtin e Gionīt, ci bosc ather e kiscte marr me vedi. Mas kso t' dukunit kë VλJ fort u scënnue psè pau se Gioni iscte tui e ghaue lumnīn e Parricit.

Por exè gneti Gotsn e bāni discmī lumnīn e Gionit. N'Mantov ei àsct sceher i Italjes iscte gni ghrue e perscpīrseme ei i ɀɀoscin Margherita Rossi; kjò c' prei fminīs t' vet ja kiscte kusctue Tensot Virginīn, e kso kohet iscte sctë fort m' mot. Ani kjò dës dit masi dic Gioni, voit n'Kolleg t'Gesuitve e e ɀɀiri Rrfëssin e vet e i ɀɀa: Kā dek n'gni vënn t' lergh gni juse djal i rī, e scéjt i maɀ; haλk scum kā sckue kūr e sctine n' ɀē, e me tësce t' tija Gotsn bān

scum mrekuʎī. Gecuiti i ʒʒa se nuk kiscte pas haber per ket pun; por ghruja i pergegi: S kā me vanne scum e kan me t'a sckrue. E gnimênn mas gna disā ditsc kʂ Gecuiti pat leter e i ʒʒoscin se kiscte dek n' Rom me dit 13 t' Gusetit gni djal i rī gecuit ci i ʒʒoscin émnit Gion Berchmans, e se haʎk scum kiscte sckuʂ me o seti n' ʒē, e se kiscte bá do sênne t' mrekuʎûseme. Ani e pā kʂ gecuiti se ghruja s munn t' a dīti ket sênn prei mno' j nīrit pse iscte teper lergh, e prannej e pveti mà mir me e dīt si i erʒ kʂ haber. E ghuja ʒʒa se diten e sena Rokut nadje fort heret iscte tui ʒʒan urat kūr Cotsn e citi jascta vedit e ju duk se gni djal i rī e mūr e e cioi n' gni vênn t' lergh te gni kisc kú iscte kaʎabʎek i maʒ per gni gecuit t' rī ci kiscte dek e rrite n' arkivol vescun me petka t'barʒa, e i sajdisun porsi gni scêjt; e kalzoj do sênne tjera; e u get se gnimênn kiscte bá vakī si pau ghruja.

Gnikso soj t' pīmit pat eʒè gni vasc e perscpīracme t' Roanit n' Franz. Naten e asaj dits ci dic Gioni, Cotsn ja kalzoj ksai se

kiscte dek gni Gecuit i rī, e e pau t'dekun perpara lterit, e sepīrti i'tī kiscte sckue n'Parric me gui lumnī t'maʒe sī e kiscte i se'Luigi. Nuk dite kjo vasc kusc iscte aj djal: ani bâni vakī se dūlne atë pari dë Gecuit ci sckoscin n'Fjandra, e kiscin me vedi cêmren e Giomit. Ghruja pā dīt kargiá per ket pun voit n'Kolleg t'gecuitve me i kalzue rrfəsit vet gni trisctim ci kiscte n'cêmer. Me ket rās mūr vesct se kiscin arʒ kto dë gecuit, e se kiscin me vēdi gni reliquie ci ja ʒane me e pā e me e puʒʒ. C'm'at her ghrūs i sekoi trisctimi, e ju musc cemra me gni nghuscλim ci s â ghoj me e kalzue. Hini pra n'kisc m'u lut, e fiλoi me kiā prej nghuscλimit, i gui cā i foli n'cêmer e i ʒʒa: Gnikjò cêmer âsct cêmra e gnatī dialit gecuit ci kē pas pā at nat. Desct ghruja me e ʒʒir Rrfəsin e vet me ja kalzue cka kiscte pas pā, por masī iscte teper von, dan me sckue n'scpī. Vûni me dal kiscet; por, ciude maʒe! nuk munn t'lote vênnit; n'at cas i behi Rrfəsi i vet, e ghruja ja kalzoi ecber giʒʒ vakijaden, e mejher mujt me ez porsi perpara.

Sã kɤɤei n'scpī n vû me ɤɤan urat, e Eotan ja kalzoj eɤè mâ mir lumnīn e maɤe ci kiscte n'Parrɪc Gioni; e per duvã t'Gionit e pat gni hīr ci ghruja ja lspte kāmot t'maɤit Perénnī, por s e kiscte zjerr kurr.

Nuk nghjati scum i maɤi Eot me ja bã discmī giɤɤ kui pusctcden e maɤe t'Gionit; nuk e kiscin scti alã n'ɤë kur ʎoi me bã mrekuʎī. Gni plĩk ci i ɤɤoscin ênnit Katerina prei Recanatit e kiscte bjerr driten e sêve, e nuk scifte kurgjô. Ani mâ tui nnie kjô se kiscte dek gni gecuit e e sajdisscin si me kên gni scêjt, voit n'kisc kũr u ɤɤote ufizja per Gionin, e discrote me ju avit arks e me i prek sêt me dũr, o me petk t' ĩ, por nuk mann t'ju avitte pse iscte scum popuʎ reɤɤ e reɤɤ arks, e prannej ju desct me kɤɤse n'scpī me cêmer t'ghannũscme. Në nesri s dī per c'pun voit Katerina te gni ghru cegnine, e zila dote me sckue ajô vet me e pã Gionin, pse kiscte nnie per' të sênne t' mrekuʎũscme. Ather i ɤɤa Katerina: Oh! me muit me arɤ eɤè vet te ks djal i scêitnũscem! mai ucdai se kiscem me zĩr nno'j hĩr per sê t'mĩ. Ele

kjo ghruja cegnine e mūr me vedi e voitne basck n' kisc kû iscte Gioni. Ju avit Katetina arkivolit t'Gionīt e ɤɤa se dote me i perkit sât me nno'j giá t'lī; e gni gecuit ci rrite afer i ɤɤa me i perkit sst me ghiscta t' Gionit, e ghruja i perkīti si i ɤɤa. Ciud e maɤe! Tek i preka sât me ghiscta t' Gionit cioi sân e bertiti: Jam sennosc, se scof. I perkīti prep, e filoj me pā eɤè mà mir. E gnimènn scifte per face t' karɤ, pse i vûne perpara eɤè do sènne t' voghla e t' imta, e i gnofti fort mir. Scum vet e pâne ket mrekulli; e kater vet bâne ispit se gnimènn kio ghrue iscte ciorre perpara e se masannei scifte mir. Ket vakijade na la sckrue gni gecuit ci e pau me sâ t'vet.

Gni ghrue e perscpīrtscme n' Rom rā e ligh per gni ɤim ci i erɤ nnī e ci s e lête me fjet e me puscne. Masi reite afer Kollegs t'Roms kûr nniu kumonen ci kalzote se kisc dek nno kusc, i ɤɤiri dus t'bijat e veta, e basck me'ta vojt perpara gni lierit ci kiscte e ju ɤɤa: Eni t'ɤɤona gni *De profundis* (urat ci ɤɤohet per t' dekun). U

mannue trī her me e ʒʒan, e trī ter 'ju sckoj ghoja hêm s'ams, hêm t' bijave me ʒʒan at tjetren urat scénnit *Te Deum*. U binn ghruja per ket ciud e ʒʒa: Do t'ken dek nno'j scéjt n'kolleg; u ciue prā e i erʒ n'cémer gni soj discirit me e pā ket t'dekanin, e mūr ucdaj se kiscte me pas nno'j dobī eʒê per ligh t' vet. Vojt prā at dit mrame n'Kisc t'gecuitve me bija t' veta ci e mājscin pér krahsc. Ju avit eʒê kjò arkivolit e ju musc cémra me ghacmênn pse ju dukte si me pā, porsi ʒʒa ajò vet, gni Èjλ. Parricit. E vûni prā ricen e vet mī fiar t' Gionit, e masannej e gnesc m' nnī; n'at cias i sckoj ʒima, e u scnnos per face t' barʒ.

KREU I TETMʒET

Do mrekuλī ci ju bâni disā gecuitve.

Nuk à mamcam me i ʒʒan me ghoi sā ucdai t' maʒe mūrne mas kso mrekuλisc sidomos Vλacnit e'tī ci e gnifscin, e e kiscin sckue motīn basck me'tê. Kiscte scum

mui se P. Giamhattista de Ruschi iscte i ligh n'at scpī ku dic Gioni. E kiscin marr t'sckretin do eʒʒe t'kcija ci e hascin kadal kadāl ac sā hicimt nuk i getne derman e hocne dor prej'si. N'mui t' ghusctit t' ksai viet 1621 ju sctue gni e sec tjeter; csnci i erʒ gni ʒim krejet ci s e lête me puscue hic, e e kiscte cit n' recik per dek. Basc kso kohet dic i Lumi Gioni e u hap giʒʒ kah cāni i mrekullīve ci bâni kūr ala s e kiscin sctī n'ʒē. Ani ks i ligbu me ucdaj t'maʒe per Gionin lspi me pas nno'j sēnne t'lī, e e vûni nen jestek; vec sā e e vûni e i sckoi ʒima e krēs. Por eʒʒet nuk i puscoscin, bilē u dukscin se u bâscin eʒē mā t'mʒā. Ani scka bâni ks? Ju lut t'Parvo me e vû n'at dascek ci kiscte pas Gioni kūr dic; e vûne prā si lspi e mejher i sckāne eʒʒet, i erʒne forza e ksveti, e u cine dascekut i scnnosct sā mā s kā. Mas tre mūisc si vet e sckroi ket mrekullī, e ʒʒa se c'm'ather s kiscte pas kur gni t'kece.

Gni gesuitin t'rī ci i ʒʒoscin êmnit Giulio Rattabene, mas do lnghatsc tjera, e zûne do eʒʒe t' forta e iscin tuj e mst e tuj e

ciue n' vorr; e kinse s mastoscin eꝯꝯet, i erꝯ eꝯè gni e ligh tjeter: ju zéte fati e kūr u mannote me hangher nno'j kascat buk o me pī nno'j pik uj, nnīte do ghacepe, si siklete deket. Scuna hicinna u mannane me i get nno'j ciaire ksai t' ligh, por bosc. Ani prā ks dialī i rī u bàni ghadi me i marr sakraménnet e mrama, e me dek, pse scifte se e kiscte mas ciafet deken. Gni gecuit Mesctār ei i rvite afer e ju bâte kasavet, ja ciiti n' mênn mē ju porosit Gion Berchmans-it ei asò camanit kiscte dek, e kiscte fiλne me bâ mrekuλtī scuna. I pelcei t' ighut kio sênne, e prannei plot me dasctnī e me medaj ju suλ e i ꝯꝯa Gionit; O i dasctnni Gion, aman m' nimò, se po scef mir sā kec jam tui hiek. Sâ ꝯꝯa kto fial, e zûni gium e fjet per gni gids sahatit. Bâni cêmer i ighu, e mūr medaj se per rigiā t'Gionit Eotsn kiscte me ja ꝯan semneden batsn; prannei vûni afer dascekut t' vet nno'j tēsc t' Gionit, e me giꝯꝯ cêmer ju lut gniscti: Per ne i pelceft t' maꝯit Eot, m'a zīr, o Gion, prej' si scuneden e korpit; jo sè m' nep saber e

ghajret me i bërt kto siklete dëri sä t'des. Si i maroj kto fial e mër n'dor at tësc t'Gionit, e puɛɛi me dæctnï t'maɛe, e masannei e vûni afer vedit. Ja kuitoi Gioni uraten kū Vλaut t'vet, e me'j her pnscâne eɛɛet, e t'ɛimtunat ci kiscte, e nuk nglujati scum se mër forz e kavet si mos me pas kën kurr i ligh.

N'tars t'ksaj mrekuλλ kië eɛë gni hër ci i bâni Gioni gni gecnitit tjeter, e vet po e vë ktu si e skrom ka vet. « Une Ludovik Gabrieli, i Scoenïs Jesu Kristit rësc i ligh per do eɛɛe t'mɛi, ci u dukscin se do t'delscin t'këija fort, e pä kurr far dermanit. Nuiva vet asö ditsc se kiscte dek Gion Berchmans-i, e Eotan per rigiä t'ti bâte hire scum; ani prä gni her ci m'zûne mâ fort eɛɛet e m'ɛimte krast per mnër, ju luta me giɛɛ cëmer Gionit me m'a ɛan scmneden, e premtova se ne m'scmnoset kiscem m'u mumnue giɛɛ mon me pas divozion per'te, me e nnërme, e me e hap giɛɛ kah divozionin e'ti. Si nglujati urata e m'skoj me t'sepëit ɛima e krës, ac sä nuk i zësce bes vedvedit e prannei e ta-

nusce krəst me pā ə m' ʒimte. Eʒè eʒʒet puscūne me'j her e nuk m' zûne mâ; bilè kac takat pac sâ u ciova vetun e sckova me rā n' də ghjuj me ju fal nnērs Gionit per ket hīr ci m'hâni ».

Loro Mari lajko i Scocnīs t'Jecu Krisctit, me 24 t' korrikut n' sênne 1621 fiλoi me pas gni ʒim krejet t'maʒe fort, e pak eʒʒe, ac sā dūl mèc e ghadi u terbue. Mot n'ket haλ t'cī pésmʒet dit; masamnei erʒ n'vedi e rrite gni ghrim mâ mīr; por nuk nghiati scum n'ket t'mir; mas gna disā ditse rā i ligh mâ εī: u mmnnone giʒʒ se si hecimat me e scmosc, por s mujtne, e prannei ʒʒan se nuk kiscte derman per' tè. Genè hecimi perpəra se me e braktis krejt i urʒnoi s dī c'hār vec pse ju hjekscin havāle atò t'scpūs. Por gni nat perpara se e merrte barin i ʒʒa astahannegija me ju lut Gionit ci kiscte dek aso kohet e kiscte fiλue me bā mrekuλlī. Ju lut i ighu me giʒʒ sêmer e mejher fiλoi me fjet, e perpara s munn t'i maʒte sât kurr. Ne nesri pau se iscte i scnnosct e i fört ac sā s desct me e pī at hār ci i pat ʒan hecimi: genè

e mūr pse ɾɾa me vedi: me e marr, kec nuk m' bān. E piu prā, por s munn t ja māiti vigiudi e e vūλ., e met i sennosct porsi kur ju lut Gionit. Mas trf ditsc i dul giumi gni nat e i ɾimte krst fort sa drote me rā prep n' lnghat t' par. E mūr prep giumi, e pau gni sōnn t' cinditscme. Ju dukte me pī kater gecuit, e nuer' to iscte gni dial i rī fort i bukur, e kuitoi se iscte Gioni. Ani ks djal ju avit Loros e i ɾɾa: A kē pas frigh eh? Masanneī ja vūni doren mī krse e i porositi me i māit si duhet suλet e Scoenīs, e e la t'sennosct.

Fort mā i ligh iscte gni tieter gecuit ci i ɾɾoscin ēmnit P. Gion de Angelis. E kiscte zān t' sekretin gni lnghat e cec fort ac sā s muite mā me nnēi n'kam, e u vō n'dascek me t'ɾimtuna e me ghacepe sā s ɾɾohet. Nuk e mnīte mā hic krahin e djaɾɾt si me i pas dek. Ksai t'ligbs ju setue gni tjeter. Ju ājne kercikt, ghjuit e barku, e hicte ghacep scum. U munnāne sā dītne hecimat me i get rabitahin ksai t'kece, por s muitne me bā kurgiā. I ligbu tui pā se nīri nuk munn t'i gēte derman e sūλ. e i

bâni duvã t' maʒīt Eot, e e sctini rigjãlī para'si t'Lumin Gion Berchmans ci e kiscte pas gnoft n'Rom. Ju lut prã Gionit me giʒʒ sémer, e me ucdai t'maʒe; me cias ju scâi korpi, e t'cecat tjera ci kiscte tretne krejt; e fitoi gni scnned ac t'mir sã se kiscte pas as perpara se rã i ligh. U hap kió vakī n'giʒʒ at sceher, e per scum mot s u foltè per tjeter giá, vec se per puscted t'Gionit.

Fort e permênnseme âsct mrekuḷija ci pat Eef Spinelli i Scoemīs Jeco Krisctit. Se kie giaḷ Gioni, u munnue giʒʒ se si me i perghiã scêitit sc' Luig, e prannei scum her Eotsn i vâni basck me sckue e me i animũ t' divocmit e vet. Iscte prã ks Spinelli pik dialit gnicet e ds vjec kũr i rã pika. Desct Eoti e nuk dic kũr i rã, por met pã ghoj e pã gismtsr, e dit per dit e pritte deken. Por eʒè pse s munn t'flitte genè iscte n' vedi me mênn e prãnnei ju porositi scêitit sc'Luigi ci i mãite fort divozion. Naten me 11 t' Frorit n' sênne 1634 ju duk i sc'Luigi me Gionin, e tui ju avit me t'maʒe dasctnī, e pveti scka lspte prei'si. Pergegi Eefi: M'a nep scnneden e ghojen

per n'i past kanne t'em Eot. E sc'Luigi i ʒʒa: Po mir, kē me pas giʒʒ scka po m'lep; por bân ghajret se kec scam do t' bjekse tni e predikue fēn e Jesu Kristit nner t'pāfē. Mas gna disa ditse Eefin e mūr prep gni giam i kannscm fort: I hehne perpara ds djelmt t'rī ci u dukscin Ēj Parrisit, i-scin scéiti sc'Luig, e scéiti sc'Gnon Berchmans. I sc'Gnoni kiscte n'dor gni an t'vozer, e sc'Luigi flitte me Eefin tni e ciortue m'u bâ scéit per gnimemn, e me fol mir si duhet me ghoj ci dote me ja cil. I kiscte premtue Eefi sc'Luigit me gninue diten e fests t'tī, e sc'Luigi i ʒʒa me ja bâ prep ket kusct, e do tjera scarte divozionit ci kiscte premtue. Masannei sc'Luigi e gnan ghisctin n'at an ci kiscte Gioni, e i lâni krac Eefit mī ghjuh. I dūt giumi Eefit e filoi me bertit: O scéiti sc'Luigi e c'm'at her foli porsi perpara. Mas kater ditse ju duk prep i sc'Gnoni, e i ʒʒa se kiscte arʒ vakti me e scmosc bastan, e e ciortoi me ju porosit me giʒʒ cēmer scéitit sc'Luig. Ju porositi i lighu, e ne nesri naten ju dukne prep kto ds scéitna.

Sc'Gnoni e kiscte prep n' dor ânen e vet, e sc' Luigi i foli per s'rī Eefit; masannei e gnsn prep ghisctin n'at ân, e i bâni krsc me' tè Eefit n' kercik, n'krah, e n' brî. I sc'Gnoni me urtī t'maʒe scite atò vénne ku kiscte bâ krsc scéiti sc' Luig, e sc' Luigi ju suλ e i ʒʒa t'lighut: Ciou se jē scnnosc; ma fjalen ci m'kē ʒan e banu scéit. N'at čias u sedukne kto ds scéitna, e Eefi u ciue ginmit tui bertit: Jam scnnosc, jam scnnosc. U ciue prej dascekut, fiλoj me ez, bilè voit me t'spejt n'Kisc me nimne mesc, e m' u kunghue. Masi mūr mescen lspi me sckue, si kiscte pas premtue, nner ʒēna t'Hinnit. Sekoi prā atie e punoi scum per fè t' Jecu Kristit deri sā e maroi jetén e vet me gni dek t'rahatsme fort.

KREU I NNANNMʒET

Do mrekuλī ci ju bâni sc'Gnoni disā Murghescave.

Me dasct me i sckrue giʒʒ mrekuλīt ksi sojit ci kā bâ Gioni, kiscim me sckue teper ghjat, prannei n' ket jet t' vozerr ci jena tui sckrue, kena me kalzue vec gna disā.

Gni murghesc ci i ɀɀoscin emnit Maria Angela Guinigi hicte kec scum per gni t'ligh ci i erɀ n'vigiud ac sã s munn t'a nnalte aspak haen ci merrte! Scum hecima t'dfscm fort ju vûne me e mjekue, por ligha e'sai nuk kiscte ciaire. Iscte marue e sekreta ac sã kur giâ miscit nuk i met n'sctat, vec gni lkur ci i mlote esctnat, e prannei ajó vet e pritte dit per dit deken. Basc n'ket haλ iscte e nghrita n'dit 13 t'Ghusctit t'sênnes 1672 kûr murghesca ci i bâte hesmet i knnoi jeten t'lumit Gionit Berchmans. Vûni ero e ligha se basc n'13 t'Ghusctit Gioni sckoi prei toket n'cΔ., prannei ju sûλ gni fughures t'ti e i ɀɀa: C'mûnn â per tss, o i dasctuni Gion, me m'senosc nnue, per n'dasct Eotsn? « Sã ɀɀac kto fjal, ɀɀot murghesca vet, m'erɀ n'cêmer gni ucdaj e maɀe se Gioni sakt kiscte me m'a bâ ket hî"; e perpara, eɀê pse u lntsce fort, genê ket soj ucdajet nuk e kan provue kurr. Ne mrame u ciova pak dascekut, si kiscen adet; por tui u cine nnîva se kiscem mâ takat se perpara, bilê s m'u dukte se iscem e ligh. U vesca e

m'u hâte me kën exè mâ e kavetseme; e gnajò xim ci m'pat tracue per trî vjet, tesc nuk m'tracote aspak. Descta me sckue m'kisc kû iscin n'at koh murghescat tjera, por m'xxane mos m'u sctas teper, e vet sckova n'gni kapel ci e kisce afer; atë nnêja gni giês sahatîr tui xxan urat n'ds ghjui pâ u lox aspak. Mas gni sahatit s munn t'a prita scênnin ci kisce n'cêmer, e descta me ju kalzue exè motrave mija se u scnnosca. Ani prî sckova n'gni kapel t'Eojs bëkûme ci iscte nelt fort, e do t'hapsce kater sckala me mrît. N'at kapel gec scum murghesca mlexun hasck, e tek i pâsc ciova cânin e xxac se isce scnnosc, e s kisce kurr gni t'kece. Kûr m'pâ t'scnnoscun e para e kuvênnit u ghcue gixx, e m'urxnoj me i prî kanghs e me knnue uraten *Te Deum laudamus*. Vet e knnova mejher, e motrat tjera knnûne mrapa mejet tuj ju fal nuêrs Eojs bëkûme e scêjtit sc'Guon Berchmans. Në nesri bûna exè vet gixx scka hâne tjerat, e c'm'at her kam ken gixx mon scnnosc».

Gni hîr ksi sojit pat gni tjeter Murghesc ci i xxoscin ènnit Maria Francesca de Mon-

teils n'gni sceher t'Franzs. Gni ligh e maʒe ja kiscte zân sctatin t'sckrets, e s e lête n'pag kurr: giʒʒ gismtsrt e korpit iscin ligh, e s munn t'bâte kurgiá me'ta. Jo vec s munn t'ezte me dal jascta odet, por as s munn t'u ciote prei dascekut pa e nimue nno kuse. Giʒʒ scka dite mênnia e nërit per ilag t'sai, ja vûne, por s pat dobï, bilè u lighsctue má ei. Heeimt hocue vîc, e i ʒʒane se tjeter derman nuk kiscte, vec se me bâ nno' j mrekuʒï Zotsn. Gna disâ viet perpara kiò murghesc kisete knnue jeten e se' Gnonit, e stim t'maʒe kiscte per' tê. Gni dit i erʒ gni dïscïr i maʒ me ju porosit Gionit e me ja lsp scnneden e korpit. Ani prï ju bâni rigiâ Murghescave tjera m'u basckue me'tê, e me ju lut t'tana per nnann dit rresct t'lumit Gion, ei me i fal scnneden. E fiλüne nnanncen me 29 t' Setatürtit e u kunghane t'giʒʒa. At dit Murghesca e ligh ʒʒa gni urat ei do t'a ʒʒole per atò nnann dit e me isen t'rrfssit ja ʒʒa besen se'Gnonit me gnïnue naten e fests, e me u kunghue diten e deks t'ü per ʒet vjett rresct n' ja falt ket bïr. Ma-

sannei e ligha tjeter giâ nuk bâte vec se me ju lnt pī prâ sc'Gnonit, e kūr u lutte nnīte s dī cia n'zêmer. N' misdit hanghri buk, e fiλoj me i arx gni ginm i rann: ani xxa nno'j koker urat, e masannei u vû me fjet. Mas gni zopet her i dūl giumi, e i sckoj neper setat porsi gni fōrz e kævet i max fort. U cine dæscekut, e u bâ me xxan urat e me ju fal nnērs Tencot per scnned ei i xxa; por masannej nuk i zête bes vedit a gniménn iscte scnnosc, e por i hartote mênnja gniscta e rā prep n' dæscek. U cine, e nuk nnīte kurr gni t'kece; gismtært e korpit' sāi iscin scnnosc bætsn. Ather me zêmer plot me scênn u vû me nghâ e voit te motrat e veta tui xxan e tuj bertit se i sc'Gnoni e kiscte scnnosc. Murghescat tjera tek e pâne s'parit u binnne e s' mmm t'i zêscin bes vedit; masannei ciune cânin e bertime t' gixxa basck: « Mrekuλī, mrekuλī ». E mūrne me vēdi prā murghescen ei u scnnosc, e vâne t'gixxa n'kisc me ju fal me nnērs Tencot e scêjtit sc'Gnon Berchmans per ket hūr kac t' max. Gixx scehri e nniu ket mrekuλī, e haλk scum

voit me e pā murghescen, e ju falscin nnērs Tencot.

Gni tietér murghesc ci i ɣɣoscin ēmnit Maria Costanza Chiaramonti per sctat viet e kusār iscte e ligh kac fort sā s munn t'rrite n'kam, por e sckote jeten n'dascek, o nnējun n'gni karrigh. Nuk kisete vec gni lnghat t'vetme, gni mī soj lnghatsc e kiscin zan t'mjeren. Barnat ci i nepscin nuk i bāscin dobī hic, e e sckreta iscte hà racī per dek ci e pritte dit per dit. Bāni vakī se sckoi gni dit n'karrigh te gni Murghesc tieter ci i ɣɣoscin ēmnit Maria Ignazia Mauri, e asò ditsc iscte e ligh; ktu mār me bisedue seam permī sc'Gnonin t'on, e per vertute t'tija. Anī Mrīs Chiaramonti i hini m'cemer gni scpnes e maɣe e gni ucdaj e mir per Gionin. Por masi lnghata e'saj u sctote dit per dit, u lighsctue n'cēmer, e e treti ucdajen ci pat fūɫue me pas m'sc' Gnonin. Ju duk prā i sc' Gnoni Mrīs Maurit, e i ɣɣa me e ciortue Kostanzen me pas ucdaj n'tè n'dasct me e fitue scnneden. E ciortoi ajò e gnimēnn Kostanza u nnes prep n' ucdaj per scèjtin sc' Gnon Berch-

mans; mūr me e knnne jeten e'tī e masi pau se ai kiscte lē hasc m' 13 t'Marzit, sā kiscte atdit ci knnote, ju lut e i ɾɾa: O i dasctuni scerbtūr i Temcot, a ɾɾne se skē me m' a fal scnneden m' ket dit ci âsct dita e t' lēmit t' ann?

Nē mrame ju bâni rigiā motrave veta me e hjek prei karrighet e me e vû n'dascek. E mūrne prā n' krah e kadal kadal e vûne n' dascek, por e ligha perpara se me e ul u rrzne permsc n'dascek e fikun e me gismtsr t' nghrehta ci s mann t' i lote: nuk nnīte kurgiā e u hâ si me e ɾan scpīrtin. « Ather, ɾɾot e ligha vet, m'ɾɾoscin murghescat tjera me mâit nedaj n'scéjtin sc'Gnon Berchmans; m'a prâne fughuren e'tī, e m' a vûne mī scpin. M' at cias m'u duk si me m'i nnuk kusc kercikt, e m'u sctri s dī si krahi, por met i nghrehun pā mait me e lūit. Ather motrat patne scpnes mâ t' maɾe, e mūrne me ɾɾan trī Atsn e trī Fasemi Mrī n' nnër e n' lavd t' scéjtnuscmes Trinī, tui ju lut scēitit sc' Gnon me hâ rigiā per msne, e me m'a ɾan bstsn scnneden. Vet provosce n'cémer

cëf t' maʒ kah scifsce se atò murghesca mascin kac ucdai n'sc'Gnonin. Mas uratsc, o tuj i ʒʒan atò urat m'a vûne n' cêmer fughuren e sc' Gnonit, e vet i sctrina mir krakt e munn t'a mora me dõr t'mija fughuren me e sctërghue n'cëmer. Ucdaj mà e maʒe ju hini n'cëmer matrave, e prannei m'a vûne fughuren e sc' Gnonit nou cëmer me mujt me e perkul sctatin; põs fughures m' vûne eʒé gni pez gnse n'giak t'Gionit; sã m' i vûne kto sënne, m' sckũne t' ʒimtunat ci kiscem m' unĩ, e munn t'a pelkusce sctatin si dõsce vet; e m' u dukte si m' u ciue, e u vôna nnéjun n' dascek. Mũrne me i ʒʒun prep atò urat, e m'i perkitne ghjujt me fughure, e me at bece lus me gak t'Gionit; e masannei m'ʒʒane m'u ciue, e m'at cias m'a hoene nen' të karrighen. Por besá kamt nuk m'iscin scunosc alã, e mos me m' pas mãit nno gni' sisc, kiscem rã n' tok. Ather m' erʒ n' ménn se beldì nuk i pelcete Tencot ai discĩr ci kisce m'u scunosc bstsn m'gni dit. Ani u pervdita para Tencot, e i lspa nnim per ket soj maʒsctijet; por murghescat pã prit

m' prekne prep me bece t' giakut, e m' a ʒane n'dor fughuren e Gionit, e me t'maʒe nedai m'ʒʒane: Ciou se jë sennosc. M'nimūne m' u cine, e sã nuëja n' kam, m' vicati giaku neper kercik, e m' erʒ gni kavet i maʒ, ac sã tek lujta kamen me ez jũ ʒʒac murghescave me m'lscue, pse s isce mã e ligh. M'lscūme prã murghescat, e vet mora me ez me t'scpejt, porsi nos me pas kën kurr e ligh; t'ʒimtunat ci kisʒem perpara m'sckūne t'tana. Voita prã me t'scpëit m'Kisc me ju fal me nuërs Jesu Krisetit n' Sakramenn t' lterit; masanneí voita n'od t'buks me m'pã giʒʒ murghescat, e e mãisce n'dor fughuren e sc' Gnonit ci m'ʒa scnneden ». Ket nrekuʎĩ e bãni i sc'Gnoni me dit 13 t'marzit t'sënnes 1729. Murghesca vet n' a la sckrue ket vakijade me bã ispit per puseted t' Gionit; e scum kan bã ispat se gnimënn bãni vakĩ si kalzame na persspri.

KREU I GNIGET

Tri mrekullí ci i bâni maghbûll scéiti Al Pap.

N' mai t' Marzit t' sênnes 1747 leu n'Roma gni vaje ci i ɣɣoscin émmit Maria Angela Gilivet; prinnia e' sai iscin t'lig e mas pak mâise dicne t'da; e eɣè vajca leu me pak scnned ac sâ droscin se po diste, e prannei e paghcâne me t'scpeit. Por desct Coti e rrnoi giall; vec se sâ n sctâte n'mot ec mà e ligh u bâte, e n dukte se i sckote neper sctat nno'j sênn e kece. Kür alâ iscte e vozerr i ɣimscim ghjujt e me mci rrite n'kam, kiscte pak takat, e kiscte cör me marr frem. Cec mas t'seset ju âj misci i ɣamve e fillój me i del jnet giak i cî e i cellbt, e kâ pak kâ pak ju ciartne giɣɣ ɣamt; bilè i dûlne neper sctat do pucia t'nnesta, e do mullâ ci plasscin e u bâscin varr. Disclr t'maɣ kiscte kjò e skreta me e lan scekullin e me ju kusctue Tencot, prannei prei Romet vojt n'gni tjeter sceher ci i ɣɣon

Nepi e hin. nner do murghesca t' urɛnit cisterciense. S' parit murghescat tuj e pā kac t'ligh nuk doscin me e marr, por masannej pūne se iscte gni nīri me Tenɛon e e perscpīrscme fort, prannei ja marūne murādin e e mūrme. Por ajò jet e vsctir e e scternghuscme ja sctoj eɛè mā dahā t'lighen: e pōs t'ɛecave ci e zèscin perpara, i erɛne gni mī tjera: e merrscin t'driɛunat, i bite bota, ja nghrehscin dejt, e escinat i ɛimscin per mnër. N' sènne 1747 ja nghreh kama e rrmakt, e mas gna dissā mūisc ju nghreh eɛè e djaɛɛta, ac sā ju sckurtue ghadi gni pò.am; i luiti vènnit eɛè gni âsct cèmret e i hini permènn. Mas dus vietsc fi.ūne me e cāt do t' driɛuna t' mɛā fort, e kurr gni gismtar t' korpit s e kiscte t'scnnosct; ju mūr eɛè ghoja, e ghadi s munn t' flitte aspak; nuk munn t' i lote krakt, e vec do t' rrite nner gni mī eegete, pā u luit venit aspak. Hicima scum ju vûne me e scnnosc; giɛɛ scka mson dija e' tsue ja ɛan, por pā kurr far dobijet; ani hocne dor prej' so, e e lan pse nuk kiscte mà derman. Por eɛè pse nīri n' ket tok nuk

munn t' i gête derman ksai t'sckret, dikusc n'cĩʎ u hâte kasavet per' tê.

Me dit 12 t' Ghusetit t'sénnes 1749 Rrfasi i ktane murghescave voit te ipesckvi i ktĩ vênnit, e ja bâni ecber haʎin e ksai murghesc, e fĩʎ e per pê ja kalzoi t' lighen ci kiscte e sikletet ci do t' hicte. Ani ipesckvi cioi e i porositi ksai marghesces me ju lut fort t' lumit Gion Berchmans, pse basc asô camanit Cotsn per rigiĩ t' tĩ kiscté bâ gai mrekuʎĩ t'maʒe n'Ronciglione. Iu porositi pra prifti si i ʒʒa Ipesckvi, e giʒʒ scpija u vû me ju lut t'lumit Gion: c' m' ather t' ighs i bini n'cêmer gni scpnes e maʒe se gnimênn Gioni kiscte me ja bâ ket nnër. E besa nuk u rrêjt. Por si sckoj puna âsct mâ mir me e kalzue me fjal t'sai ci na la kûr bâni hê se e pat ket hĩr e si e pat; ce prã si ʒʒot: « N' dit 16 t'Ghusetit masi u kunghova, mas ditet m'mũrrne t'driʒunat si e kîscin cakĩn, por kâh mramia puscũne e m' lan. Masannei mora me hangher n'dascek, si munn t'hãn gni e ligh, e vûna mĩ ghjui t'mĩ fughuren e Gionit e ju lutâ mâ fort se perpara me

m'a ʒan scnneden, n'kjoft per t'mir t'scpīr-
tit t'ẽm; e mos me m'lan me lnghue kac
fort tui ju hiek havźle murghescave mo-
trave mija, masi nuk mujsce me bā vet
gnato scarte ci bāscin kta per scerbes t'Jesu
Kristit. Ani m'mūr giumi e fiec ghadi sctat
sahat me rabatī t'maʒe fort, ac sā s e dī a
kam fjet kurr n'jet t'ẽme kac rabat. Nē
nesri kūr u cine dīλi, e murghescat tiera
voitne n'kisc me knnue, m'dūl giumi, e
pāsc mrekuλī t'maʒe; pāsc se i kisce sctri
kāmt si mos me pas kurgiā, ciafen e kisce
t'nnreit: u binna vet tui pā ket mrekuλī:
ciova doren, e e perkita krahnorin e rrmak
ku e kiscem asctin e cēmers t'ciūt per
mner, e pāsc se iscte ul e kiscte sckne
n'vẽnn t'vet. M'dukei si me pas segharkne
gni barr t'rann ci kisce n'krah t'rrmak, e
tese m'dukei se kisce gni kavet t'maʒ
n'tẽ; u soλa annei e knnei, luita kamt e
dūrt, e luita giʒʒ sctatin e pāsc se isce
scnnese per gni t'maʒe mrekuλī; n'at cias
u ciova e kzeva prej dascekut e lēt porsi
gni kaprūl. Masi e kisce takatin u vesca
vetun pā m'nimue kerkusc; misci i ʒamve

ci perpara m'ɤɤimte ac fort e iscte ciart bɐstɐn, tesc mà iscte scnnosc per face t'borɤ: m'u ciart sémra e m'hini pak frigh pse s'ja kalzova ket mrekuλÏ moters s'ême ci flête m'gni ol me mue, e kiscte sckue n'kisc masi m'dūl ginmi; por mue nuk m'erɤ n'ménn me ja kalzue, pse nuk i zêsce bes vedvedit e kuitosce se scifsce anner. Masi u vesca, e ciova dɐscekun e ghodita, ghodita eɤê scênnet tiera ci kisce nn'od, e ghadi tui flutrue voita te gni pegere me kafac mé pi gni mesc ei kiscte dal ather n'ltër t'Eojs bekume, sā tierat knnoscin ufizen; e nniva mescen prā, e ju fala me nnērs me giɤɤ cêmer Eojs bēkume e t'lumit Gion Berchmans per ket mrekuλÏ kac t'maɤe ei m'bāni; e i ɤɤac se kisce discīr m'u bascknе me'tê ei iscte n'Parrie kastan ci me ju fal nnērs Jecu Krisctit e Eojs bēkume. Sā marūne me knnue murghescat dūlne prej kiscet, e vet e prita jasct t'paren; e tek dūl, i rāsc nner ghini perpara e i ɤɤac: Mrekuλï e maɤe, o Nan, vet jam scnnose per duvā t'lumit Gion Berchmans. U prē s'parit prei sērit e Para, e

masannei m' ɣɣa me ju fal nners me giɣɣ cêmer hâmirsit t' êm Gionit, per ket hîr t' maɣ ci m' bâni; e vet i pergegia se ju kiscem fal nnërs n'mesc ci nnîva. Dûlne eɣɣè motrat tiera e u binne t' giɣɣa toi m' pâ n'kam e t'scnnoscit: disâ kiâscin prei scènnit, disâ cescscin, e giɣɣ e zila dote me m'marr nghrsh, e m' u scênnue me mû per ket mrekullî. Vet basc at dit, me ju kalzne t' giɣɣave sè isce scnnose per gnimênn, sckova e scina oden e tjermit, sckova me marr drû, e ju rîsc kumonve ci do t' ju biscin per fest t' scêjtit sc' Bernard ci vite asò ditsc ». Ce prâ si vet kjò murghesc e kalzon ket mrekullî kac t'maɣe ci ja bâni scêiti sc' Gnon Berchmans.

Gni mrekullî ksi sojit pat prej Gionit eɣɣè gni tjeter murghesc ci i ɣɣoscin êmnit Maria Angelica e scêitnîscmes Trinî, ci asò heret kiscte hî risctas nner murghesca t' tretît uɣɣun t' sc' Franceskut n' sceher t' Ronciglionit. Râ e ligh kiò e mjera n' mûi t' korrikut n' sênne 1732; ju sctote dit per dit e ligha deri sâ ja prisci bstsa vigiûdin e e citi n'recik me dek. I râ mrapa

sã muiti hicimi, por ajò s kiscte dobĩ aspak prei barnasc; ani hicimi e la, e ju ʒʒa tjerave murghesca me i ʒan t' lighs sakramènnet e mrame pse s munn t'rrnote giaλ. scum dit. Ju hã scpēλ. cèmra t' sckretave kūr nnīne se kjò moter kac e rĩ e e mir s kiscte mã derman; por masannej ju hini n' cémer gni ndai e maʒe se i lumi Gion Berchmans kiscte me ja zierr prei s 'Tencot scnneden; e gni murghesc ʒʒa se kiscte pã fughuren e' tĩ n' ufize t' gni murghescs tjeter. Por kiò ʒʒote se nuk e kiscte as s e kiscte pas kurr n'ufize fughuren e Gionit; genò mũr e e cili ufizen e gnimènn e get fughuren; ani kjo vakĩ ju sctoi eʒè mã fort ndajen e scpnesen n'Gionin, e u vũne me e lut sã mã fort. E para e ktsne murghescave voit te e ligha, e i bàni ghairet me mait ndai se Gioni me rigia t'veta kiscte me ja zjerr prei s'Tencot scnneden e korpit; e i ʒʒa me i premtue Gionit se ne e scnnosct kiscte me ja cine te vorri gni cémer sermit; masannei ja la mĩ cémer t' lighs fughuren e Gionit e u nis e sckoi per pun t' veta. E mũr n' dor e ligha fu-

ghuren e e scikiote pā dā, e ʒʒote se prei asò fughuret delte gni drit e maʒe fort ci ja merrte sât; masannei met e ʒʒa: Kciarni, kciarni sā t' bukur jan sât e kū scéitit; kciarni si i sʃλ: duket se m'scikion mue. Scum sênne ksi sojit flitte kio murghesc porsi me kên jascta vedit. Gni murghesc tieter ci i bâte hasmet, i nnîte kio fjal, por nuk ju vête vesc pse knitote se e ligha iscte jascta vedit; por masannei e pau se besâ iscte mîr n' vedi, e merrte vesct giʒʒ scka; ani i bâni ghairet me mait me-dai t' maʒe n' Giônin e me e lut me giʒʒ cêmer. Ne nesri murghesca e ligh lapi me u kunghue per dek, e e me ja ʒan vojimin scéit; pse i sc' Gnoni i kiscte ʒʒau se do t' a scunoscte masi t' i kiscte marr sakramênunet e mrama. U kunghue prâ si ja dote cêmra, e ne murâme kûr pâne se e ligha iscte tui e zân mâ teper ja ʒane vojimin scéit. Sî marûne me ja ʒan vojimin, e ligha u scunosc bstan, e u ciue porsi mos me pas kên e ligh kurr. Ather desctne me e ciue n'Rom te vorri i Gionit at cémer sermit ci patne premtue, por ma-

sammei mnîne se iscte jasak me vîr kso sênnesc te vorri i' tî pse alâ ather sceiti At Pap nuk e kiscte vû mî lter. Por mas pak ditsc murghesca u ligh prep, e mas kater ditsc ghadi u bâ me dek. Ju rû n' mênn murghescave se beldâ Eotsn desct me ju arɣ hakut pse nuk bâne scka patne premtue. Ani skrûne me t'scpêit gni leter n'Rom me nnec gna disâ cîri mî lrër i' scêitit sc'Ignaz, se perpapa ktî lterit iscte vorrue ather korpi i Gionit. Ju porosit prep e ligha Gionit e masi i mar sakramênnet kûr giɛɛ kusc e pritte sahatin ci t' diste, kjo murghesc per rigiâ t'Gionit u scnnosc me cias, e u ciue prei dascekut, porsi ciohet prei giutmit gni nîri i scnnosct.

E treta mrekuλλî ci ju pat vû perpara scêitit At Pap, e ci e bâni maghbûλ, âsct e bukur fort, e bilê kâ n'vêdi scum mrekuλλî tiera. Kiò mrekuλλî i ciλoi gni murghesas fjeter ci i ɛɛoscin êmnit Maria Crocifissa Ankajani. Kjo vet kalzoi perpara ipesckvit si bâni vakî puna, e bâni bê eɛê se flitte t' dreiten. Ani vet po i vê ktu ghadi t'giɛɛ fjalt e'sai m'u zan bes mâ mir

mrekuλija. Ce prũ si ɛɛot: « N'fiλim t'mojit t' Marzit n'sênne 1726 m'zũne do eɛɛe beli t'lẽta, por ci nuk m'lêscin rahat kurr; masannej fiλoj me m'ɛimt gni ghrim cêmra, m' mũr koλi, e pscti§sce giak. Erɛne me m' pĩ scum hecima, e m'ɛan bũrus scum; por vet nuk kisce kur farr hejrit prei' sisc; bilê m' u sctote mâ cĩ lnghata, e hera her m'ɛimte mâ fort cêmra, e m' corilte koλi e giaku ci m'delte prei cêmers. Ather hecimat m' ɛɛan se m' kiscte hi kulifiska, e se nuk kisce ciaire; cisnei giɛɛ barnat ci m' nepscin sckoscin bose. E sckova motin n'ket haλ deri n'marim t'Ghusctit t'sênnes 1728. Kso camanit rãsc mâ e ligh; m'zũni gni ɛim e maɛe kah ana e rrmakt t'cêmers, e kac fort m' rrahte cêmra sã s kam fial me e kalzue. Masannei giɛɛ ana e rrmakt e korpit m'u pĩ e s iscte mamciam me e luit vênnit o krahin o kamen e rrmakt. Kaitune hicimt se munn t' i gescin ciaire ksai t'ligh tui m'hjek giak n'krah e n'kam; por mâ ci per mue: n' marim t' ktĩ mojit lnghata u sctue teper fort, e kac cahmet m'nepte sã hecimat m'ɛɛan se m'iscte ciart

sêmra e se do t' dissce pā ciare. Mâ von m'ʒane s dī c'bār ci m'batisi kret: m'mūrne t'driλunat per mnër, m'u maʒne falcit ac sā nuk munn t' a cilsce ghojen aspak as me hangher, as me fol. Desctne prā me m' i ʒan Sakramênnet e mrama; prannei erʒ te vet rrfasi, por masi nuk munn t' flitsce m' rrfeu me dūr e me ghiseta, e m' eghiλi mkatesc. Masi e kisce ghojen t'maʒun nuk munta m'u kunghue; bilê eʒê vojimin scêit pritte me m'a ʒan, pse m'zûni gni soi giumit ci m'topiti, e s m' lête me marr vesct at hīr, e descin me m'a ʒan m'gni sahat ci t'a disce c'sakramênn isce tui marr.

« Diten e giasct t' Priλit t' sênnes 1729 erʒ me m'pā n'dsscek e Para e jon basck me murghescen ci kiscte kasavet per gnata ci jon t'ligha. Anâ m'u avit e Para e m'ʒa gni fughure t'lumit Gion Berchmans ci ja kiscin ʒan basc asò ditsc; e tui m'a ʒan m' ʒʒan gnikto fjal: Ti, o moter, nuk kê mâ derman, e nuk kê se si m'u scnnosc; ani n' dac me e fitue scnneden bâni rigiā gniktī scerbtorit t'Tencot, Gionit. Vet atbôt isce porsi n'ginm per at ligh ci ʒʒac per-

para, por ʃjala e t'Pares s'ême m'hini n'vesc, e dîta mîr se cka m'ɀɀa. M'sckoi kec fort ajò nat: m'zûne t'driɀonat, e u fika scpesc; ac sâ gnato murghesca ci m' ruiscin naten drecstne se gnimènn po u vertetote cia pat ɀɀan gni dit perpara hecimi: se vet s kiscem me pscine deri ne nesri. Por desct Eoti e nè nesri, 7 t'Priλit, m'la gni ghrim ai soj ginmit, e merrsce vesct mâ mir; ather e scikiova fughuren e Gionit, e m'at cias m'erɀ n'mènn scka m'pat ɀɀan e Para: ani e sctrina t'djaɀɀten ci e kisce t'scnnosct, e mora fughuren; masamnei e vûna n'baλ, e n'cêmer tui ju lut sâ mâ fort Gionit me pas mscîɀ e me hi rigiaîi per mue. E vûna prâ at fughure perpara n'baλ, e mannei e perkita me' tê cêmen base m' at vênn ku m'ɀimte mâ fort, e ku m'patne ɀɀan hecimat se kiscte fiλne me m' u ciart. Ciud e maɀe! sâ e perkita bâλin e cêmren m'sckoi giɀɀ e ligha: m' u scnnrit mènnia sâ mâ mir. nuk kâ; m'u cil ghoja e fiλova me fol pâ kurr far sôrit; sna e rrmakt e korpit ci m'iscte pi, e s munn t'punnosce as se si me' tê, m' a scnnosc mejher, si mos

me e pas pas t' ligh kurr. Sckurt: Gioni m'scnnosci bɛtsn. Ani vet u ciova e kzeva prei dɛscekut, e u ula me ʒʒan tri Atsn e tri Falemi Mri hɛnuscmes Trinī n'nnër e n'lavd t'Gionit ci m'a ʒa scnneden me gni mrekuλλ kac t'maʒe ». Gniscti na la sckrue kjo murghesc, e ʒʒot se ajò vetun pī e e nimue kerkusc i hoc do rica me l'zilat e kiscin liʒ, e se u vesc vetun, e ezi neper sepī pā kurr far cōrit; e giʒʒ kusc e scifte u habitte, e ghadi s i zete bes vedvedit. Bilè vet hecimi u ciudit kûr e ʒā, e e sekroa si vet mrekuλλn ci ja bëni Gioni ksai murgheses.

U scnnosc prā si desct Zoti kjo murghesc, e per dɛs viet e dɛ mui nuk pat kurr gni t'kece, e beldà iscte mà e scnnoscta e t'giʒʒve, e nuk i kursote vedit kurr gni mūnn; vrite te dera, e punote giʒʒ cka, pā i bà coλnm hic. N' mūi t' Teturtit t'sēnnes 1731 rā prep e ligh, por per gni tjeter t' ligh se perpara. Fiλoi me i ʒimt fort cēmra kah cna e djaʒʒt, e u duk se kiscte permrënn gni muλà ci ja ciartte miscin. I vhe marre me e ʒʒir hecimin e

me i kalzue se c' t' ligh kiscte, e prannej mūr s dī c'ilag ci i ʒa gni nūri i pā dīsem, e renzak. Por ks ilag kiè e ceca e' sai. N' vênn se me i bá dobī e me e scnnosc nno'j se si, e prisci má ɛī; persè c' ather ju nghreh krahi i diaʒʒɪ, e s munn t' a scrite aspak; e prei varrs t' cêmers ci e gherghiti me s dī cia, fiλoi me i dal celb i kec fort. Ather i urʒnūne me i lân me e pī hecimat, pse lnghata sckote giʒʒ mon má ɛī. Eʒne prā me e pī scum hecima, por tek e pāne ʒʒan se lnghata e' sai iscte e vsctīr fort, pse ju iscte ciart giaku nnēr deina. Iscte tui u avit dita e tremʒet t'ghusctit, gnajò, dit kūr pat dek Gioni. Ani voit te e ligha rrfesi e i kâni ghairet e i ʒʒa me ju porosit me giʒʒ cêmer Gionit ci me ja zjerr prei s' Tenɔot scnneden e korpit; e e ciortoi m' e lut nnann dit rresct me gni nnannce n' nnēr e n' lavd t' tī. I hini scpeit n' perde t' ligh kio pun, e i nnighioi mejher rrfesit: fiλoi m' u lut sā mà fort, kūr erʒ dita e nnannmʒet t'Ghusctit: siklete scum hoc at nat kjo e sckreta: por masannei, si desct Eotı, e mūr giumi e

fiet gni ghrim. I dūl masannei giumi, e n'at cias i rā n'mênn per Gionin paitorin e vet, e prannei ju sūλ e i ʒʒa gnisctû: O i dasctuni Gion, m'a fal ket hīr ei po t'lspi. Masi u lut kso doret, porsi mos me kên e ligh aspak u ciue prei dascekut e u lut n'ghiui gni zop her me t'maʒ nghuscλim t'cêmers; masannei mênnoi gni ghrim per vedvedi e pau se nuk iscte mâ e ligh: e lote krahin si dote vet, e varra e cêmers nuk e tracote aspak. U binn murghesca kūr pâ ket mrekuλī, e s munn t'i zôte bes vedvedit. Po a jam anner o sigianner? ʒʒote me vedi; c'pun â kjo? Par scgianner besâ iscte, e sc'Gnoni e kiscte scnnosc. Giʒʒ ana e diaʒʒt e korpit iscte scnnosc per face t'barʒ: varra e cêmers e muλâni u maʒ,,e nuk i ʒimte kurgiâ. U vesc prā vetun pā e nimue kerkusc, e i ʒʒiri giʒʒ murghescat tiera me ju fal mnêrs Tencot, e Gionit per ket mrekuλī kac t'maʒe. I ʒʒirne masannei giʒʒ atò becima ci e kiscin miekue e t'giʒʒ ʒʒon se kiò iscte gni mrekuλī e maʒe fort, pse mos me e pas scnosc Cotsn me hīr t'posacm

ket murghesc, s kiscte muit m' u scnosc as se si.

Kto mrekuλI prā u rrahne mir perpara scum Kardinaive, e dijetar t'fort; e hecima t'mχai bâne bē se nuk iscte mʁmcisʁm m'u scnnosc gniscto giχχ kto t'lig vec se prei t' maχit Eot. E Eotsn gniménn i bâni kto mrekuλI me e maχnue n' face t' dʁrgnas serbtorin e vet scéitin sc' Gnon Berchmans.

BKSH

Cum opusculum Vitae S. Joannis Berchmans Soc. J. ab Andrea Miedia ejusdem Societatis in idiomate albanensi exaratum duo periti Sacerdotes examinaverint, nihilque in eo invenerint quod Fidei et moribus obstet, Nos quoque illud approbamus, atque typis S. Congregationis Propagandae Fidei in publicam lucem mandari posse censemus, si illis, quorum interest, sic placuerit.

In quorum fidem etc.

Datum Scodrae, die 7 Julii 1888.

✠ Paschalis Guerini
Archiepiscopus.

ВКSH

PËRKREJZ

KREU I PAR

T'lëmit e knnimet e para t'Giomit. *fac.* 7

KREU I DËT

Së fort u rrit n'die e n'scëitnī . » 13

KREU I TRET

Bân nnjet me hi n' Scoonī t' Jecu Krisctit . . . . . » 18

KREU I KATERT

Së mir u vû Gioni me e fitue scëitnīn tek hini risctas nner Gecuit . » 22

KREU I PËST

Ja liq Tencot vedvedin me kuscte t'scëjte, e sckon n' Rom . . » 33

KREU I GIASCT

Së mir e së fort ju vû knnimeve » 38

KREU I SCTAT

Së i dlirt e i kuλūscem n' scpīrt pat kën Gioni . . . . . *fac.* 42

KREU I TET

Permī pastrī t' maʒe ci pat . . . » 48

KREU I NNANN

Së mukajet kiscte per urat e per sënne t' scpīrtit . . . . . » 60

KREU I ʒET

Permī divozion ci kiscte nej scéjtin sakramënn . . . . . » 65

KREU I' GNIMʒET

Permī divozion ci kiscte per Eojen e bekūme . . . . . » 67

KREU I DSHʒET

Permī divozion ci kiscte per scéjtin se' Luig . . . . . » 73

KREU I TREMʒET

C' discīr t' maʒ kiscte me dek ; bje i ligh . . . . . » 75

KREU I KATERMẋET

Merr sakramënnet e mrame, e sã nghuscƛim pat se po diste . *fac.* 83

KREU I PESMẋET

I bân me dascinĩ scartet e mrama e des me rahatĩ e nghuscƛim t'maẋ » 94

KREU I GIASCTMẋET

Sĩ fort ju ẋimt giẋẋ kũj per ket dek: e sctiju n' ẋë Gionin . . . . » 102

KREU I SCTATMẋET

Cotan ju kalzon dĩsãve lumnĩu e Gionit: do mrekuƛĩ ci bâni Gioni perpara se e sctĩne n' ẋë . . . » 105

KREU I TETMẋET

Do mrekuƛĩ ci ju bâni disã gecuitve » 111

KREU I NNANNMẋET

Do mrekuƛĩ ci ju bâni sc' Gnoni disã Murghescave . . . . . » 119

KREU I GNIEET

Trĩ mrekuƛĩ ci i bâni maghbũƛ scëiti At Pap . . . . . » 128

IMPRIMATUR

Fr. Raphael Pierotti O. P. S. P. A. Magister.

IMPRIMATUR

Iulius Lenti Patr. Constantinop. Vicesg.

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH